

რაჭველები

№4 (67) 1.04.2015 - 1.05.2015 შპს: 2 ლარი

ყოველთვიური გამოცემა

შუბნულ „რაჭველებს“
კომპიუტერული მქმინა ამბროლაურში

ბექა
სინარულიძე

HOLLYWOOD

ქართული უცნობის უსწრესი ყვითელი

კალიფორნიაში საერთაშორისო კინო ფესტივალზე ქართულმა ფილმმა „ბაბუს მევალე“ Award of Merit პრიზი მოიგო. ფილმის რეჟისორი და სცენარისტი ახალბედა რეჟისორი და შემგარი პოლივუდის მსახიობი ბექა სინარულიძეა.

19 წლის სამშობლოდან წავიდა. თავიდანვე ლამაზი იყო, შველივით, მოხდენილი, ძლიერი, მშრომელი და მიზანდასახული. ბავშვმა პოლივუდში ფეხი მოიკიდა, ნელ-ნელა ცხოვრებაც მოიწყო და საკუთარი ბიზნესიც შექმნა. შემდეგ სწავლას მიჰყო ხელი, გენები მეტად გააქტიურდა და საუკეთესო მსახიობიც გახდა. პოლივუდში 9 ფილმში ითამაშა, მოგვიანებით რეჟისორობა მოინდომა. შესაფერისი განათლებაც მიიღო და ძაღვები მშობლიურ ქვეყანაში მოსინჯა, მამის, გივი სინარულიძის ნოველის მიხედვით სცენარი დაწერა და მოკლემეტრაჟიანი ფილმიც გადაიღო. აი ასე შედგა მისი სადებიუტო ფილმი. ფილმში მოთხრობილია ამბავი მატყუარა და აფერისტ ადამიანზე, რომელიც გარდაცვლილი ადამიანების ოჯახებში მიდის, მათ მეგობრებად ასაღებს თავს და ჭირისუფლებს უცხადებს, რომ მიცვალებულს მისი ვალი ჰქონდა.

ბექა დიდი პრიზები წარმოადგინა
„ბაბუს მევალე“

მთავარ როლებს ასრულებენ: ლიკა ქობულაძე, ცოტნე ნაკაშიძე, თავად ბექა სინარულიძე და დონარა გერიტიშვილი. მუსიკა ფილმისთვის კომპოზიტორმა ნუნუ გაბუნიაშვილმა დაწერა.

ფილმი კინოფესტივალზე წარდგენამდე შეაფასეს რეჟისორებმა საქართველოში (ბუბა ხოტივაძე) და პოლივუდში. მისმა მასწავლებელმა ფილმის ნახვის შემდეგ მონაწილეობა შეუქო და უთხრა: მე ამაზე უკეთესად ვერ გადავიღებდიო. ბექას პოლივუდური დღეები ერთმანეთზე უფრო წარმატებულია, ის ხომ პოლივუდში საქართველოს სახეს წარმოადგენს.

გამარჯვებებს ვუსურვებთ ახალგაზრდა ნიჭიერ შემოქმედს და გზას დავულოცავთ შემდგომი წარმატებისაკენ.

ქურნალმა „რაჭველები“

გადაწყვიტა სააღმშენებლო

ონის მუნიციპალიტეტის

თითოეულ თემში სოციალურად დაუცველი ადამიანებისთვის

სააღმშენებლო ახანათები გააგზავნა. ამ კეთილი საქმის

მხარდაჭერაში აღმოჩნდნენ გულიანი ადამიანები, რომლებმაც

უწყობანოდ მიიღეს რადაქციის წინადადება და მხარში

დაუდგნენ კეთილი საქმის განხორციელებას.

აქციაში მონაწილე პიროვნებების შესახებ

ინფორმაციას შემდგომ ნომერში გაგაცნობთ.

სარჩევი

	ბზობა 2		სანამ ვიცოცხლებ, დავდები მეხად ლეილა გაფრინდაშვილი..... 21
	ბზობა-ბაიაობა		ღმერთმა კურთხევა აღასრულებინა 22
	საქართველოში..... 2		ღირსეული მოძღვარი დეკანოზი მამა ტარიელ კერესელიძე..... 28
	ხარება 4		პაშა ტომარაძის ცხოვრების გზა..... 29
	წითელი პარასკევი 5		ოთარ კობერიძე — კადრსა და კადრს მიღმა..... 30
	ქრისტეს აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაული 6		ამბროლაური სრულიად საქართველოს ამცნობს..... 32
	საიმედო კაცი დავით კერესელიძე 8		ბელა მეტრეველის ესთეტიკური გინეკოლოგიის ცენტრი..... 34
	არა მარტო ქვაზე დადებული მადლი... 14		ღები - დიდება ბრძანეს აკვანი ტრადიცია, კულტურა და ეთნოგრაფია 36
	ჟურნალ „რაჭველების“ სარვა- მარტო აქცია ამბროლაურში 16		აღდგომა რაჭაში 40
	ვაჩუქოთ ერთმანეთს ტიტები 31		
	მეუღლის სურათთან — გივი სიხარულიძე 18		
	ფიქრი სააღდგომოდ, საქართ- ველოში არ ყოფნის გამო 19		

მთავარი რედაქტორი —
ნინო ჩხვიიაშვილი
ტელ: 599 74 68 10
დამფუძნებელი —
გონა გუტაშვილი
ტელ: 599 53 58 94
კომპიუტერული უზრუნველყოფა
დალი ჯვარაშვილი
ტიქსტი აანყო
თამარ გოგინაძე
მისამართი: თბილისი, ლესელიძის
ქ. №27, მე-2ს., 790 74 68 10
ელ-ფოსტა: nino153@mail.ru

ჟურნალი „რაჭველები“ ემიგრანტ
რაჭველებს და არა მარტო მათ,
გთავაზობთ თანამშრომლობის პროექტს _
გამოგვიგზავნეთ მასალები, ფოტოსურათები,
რითაც შეძლებთ მოეფეროთ თქვენს
მონატრებულ ქვეყანას, ოჯახებს და ამავე
დროს მხარში დაუდგეთ ჟურნალს.
ტელ: 599 74-68-10

მეირფასო მკითხველო!
გაცნობებთ, რომ რედაქციაში შემოსული მასალების სიზუსტეზე პასუხს აგებს ავტორი. რაც შეეხება
სარეკლამო ტექსტს, მთელი პასუხისმგებლობა რეკლამის შემკვეთს ეკისრება.

ჟურნალში მასალების განთავსება ფასიანია!

მზობა

იესო ქრისტე სახედარზე ამხედრებული შედის იერუსალიმში, ხალხი ეგებება, პალმის ტოტებს უფენს და შესძახის: „ოსანა! კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისაჲთა, მეუფე ისრაელისაჲ!“ (იოანე, 12,13). თითქოსდა ქრისტიანობა დღესასწაულობს – ქრისტეს ეთავყვანება წმინდა ქალაქი, მთელი ხალხი აღტაცებით ხვდება მას. მაგრამ სულ მალე გახდება ცხადი, რომ ვისაც ელოდნენ, ის თურმე არ სჭირდებათ – ელოდნენ პოლიტიკურ ბელადს, ვინც მათ გაათავისუფლებდა მინიერი მტრისგან - ოკუპანტი რომაელებისაგან, და არა გაცილებით საშიში მტრისგან – ეშმაკისაგან. ამიტომ, ბრბო, რომელიც დღეს იძახის: „ოსანა ძესა დავითისას“, ხვალ დაიძახებს: „ჯვარს აცუ ეგე“!

იერუსალიმში შესვლისას, იესო, პირველ ყოვლისა, ტაძრიდან გამოყრის ყველამყიდველსა და გამყიდველს, ააყირავებს მეკერმეთა ტაბლებს და მტრედებით მოვაჭრეთა მერხებს. თანაც მკაცრად განმარტავს საკუთარი საქციელის მიზეზს: „ჩემი სახლი სალოცავ

სახლად იწოდება; თქვენ კი ყაჩაღთა ბუნაგად გიქცევით იგი“ (მათე. 21:13). ამის შემდეგ იესო კურნავს უსინათლოებსა და ხეიბრებს.

ბზობის დღესასწაული სიმბოლოა, ერთი მხრივ, იესო ქრისტეს მისიის აღიარების, მეორე მხრივ – წინარე სახეა ადამიანის ძის სამოთხეში შესვლისა. ის, რომ

მაცხოვარი შედის ქალაქში ვირზე ამხედრებული, ბულისხმობს მშვიდობის და არა ომის, მოსურნეობას (სიმბოლურად ვირზე ამხედრება – მშვიდობის ნიშანი, ცხანზე – ომისა).

მწუხრის ლოცვაზე დამსწრე მორწმუნენი ბზებით, ყვავილებით და ანთებული სანთლებით ხელში, მიესალმებიან უხილავად იერუსალიმს მომავალ მაცხოვარს, როგორც ჯოჯოხეთისა და სიკვდილის დამთრგუნველს. ცისკრის ლოცვისას ბზის ტოტები, რომლებიც ხელში უჭირავთ მორწმუნეებს, იპყურებიან ნაკურთხი წყლით. მართლმადიდებელი ქრისტიანები ნაკურთხ ბზის ტოტებს მთელი წელი ინახავენ და მათ ხატების მოსართავადაც იყენებენ.

ბზობა-ბაიობა საქართველოში

ბზობა, იგივე ბაიობა ათთორმეტ ქრისტიანულ დღესასწაულს განეკუთვნება. ბზობა მაცხოვრის იერუსალიმში დიდებით შესვლის აღსანიშნავად იდღესასწაულება, როდესაც იესო ქრისტეს იერუსალიმში ხალხი პალმების რტოებით, ფეხქვეშ გაგებულნი სამოსითა და მადიდებელი შეძახილებით – ოსანა მაღალთა შინა, კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა – შეეგება. იმ კურთხევაში თუ ქრისტიანულ ქვეყნებში, სადაც პალმა არ ხარობს, ადგილობრივ დადგენილი ტრადიციის მიხედვით სადღესასწაულოდ ის მცენარე იხმარება, რომელიც გაზაფხულზე ამ დროს იქ ხარობს.

ბზობა-ბაიობა, როგორც ეს საეკლესიო კალენდრის მიხედვითაა დადგენილი, აღდგომის წინა კვირას მთელ საქართველოში იდღესასწაულება.

დღესასწაულის აღნიშვნის ტრადიციების

შესახებ გვესაუბრება ნინო ღამბაშიძე (ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი):

რაჭა-ლეჩხუმში ეს დღე უქმე იყო. მიდიოდნენ ეკლესიაში და იქიდან მოჰქონდათ ბზა. სახლში მოტანილ ბზას თავზე შემოივლებდნენ და ნაკვერჩხლებზე დადებდნენ. თუ აბრიალდებოდა, ეს იმას ნიშნავდა, რომ ბზის პატრონი დიდხანს იცოცხლებდა, თუ მალე ჩაქრებოდა – ცოტა ხანს (ლეჩხუმში). რაჭაში ცეცხლში ჩაგდებული ბზა თუ ცეცხლის ალში ორჯერ ან სამჯერ წაღმა დატრიალდებოდა, ეს კარგი წელიწადის მომასწავებელი იყო, თუ უკუღმა – ცუდის.

სვანეთში ბზობის საღამოდან მთელი მომდევნო კვირის ანუ ვნების კვირის განმავლობაში ლიროკინალი ანუ ბოროტი ძალის განდევნა იწყებოდა. ბზობის საღამოს ყველა ოჯახის უფროსს ტყიდან

ეკალი მოჰქონდა, რომლის ტოტებს კარის ქვეშ, ყველა ფანჯარასა და ნახვრეტში დებდა, რათა სახლში ბოროტი ძალა არ შესულიყო. ლიროკინალის წესი ამგვარად სრულდებოდა: ოჯახის უფროსი ხელში იღებდა პატარა ნაჯახს, დანარჩენი ბავშვები და მამაკაცები მუგუზალს და გამორბოდნენ გარეთ, თან იძახდნენ: “ფუი! უწმინდურო ძალო, დაგენვათ ფრთები! შეგიცნობთ და გამოგარჩევთ ისევე, როგორც შავ ცხვრებს თეთრებისაგან. თქვენ შესახებ ხსოვნა თორმეტი მთის იქით. წმინდა გიორგის ბეჭდით ხართ დაბეჭდილები; ლითონის იარაღით ხართ დაჭდევებულები. აიღეთ კბილებით ქვის ფილა, ჩვენთან კი ჯვრისა ძალაა! ქვიშისა და ქვის ფილის გარდა სხვა არავითარი საჭმელი არ გქონდეთ!” ამის შემდეგ ოჯახის უფროსი ნაჯახის ყუას ურტყამდა ქვას და ამბობდა: „დაე აქციეთ ქვად თქვენი მომავალი!“ დანარჩენებიც იმავეს იმეორებდნენ და აკეთებდნენ. ბოროტი ძალების განდევნის ამ წესს ყველა ოჯახი ვნების ორშაბათს, სამშაბათს, ოთხშაბათს ასრულებდა.

სვანეთის ყველა სოფელში ბზობის საღამოს გოგონები უკაცრიელ სახლში იკრიბებოდნენ და მღეროდნენ ე.წ. ლიგლოვი – კირიელოს (კირიე ელესონს): „ქრისტე! მიუტევე ცოდვები ჩემ გარდაცვლილს (დაასახელებდნენ) და დღეგრძელი და ყველა საქმეში წარმატებული ამყოფე ჩემი ნათესავი (დაასახელებდნენ) და ოჯახის წევრი (დაასახელებდნენ)“. თითოეული გოგონა ჩამოყვებოდა და მოიხსენიებდა თავის მიცვალებულებს და ცოცხლებს, დანარჩენები კი მასთან ერთად იმეორებდნენ. გარეშეს, ვისაც ლიგლოვაში მისიანების მოხსენიება ენდომებოდა, როგორც ცოცხლების ასევე მიცვალებულების, მომღერლებისთვის კაკალი ან მარილის ნატეხი უნდა მიეცა, თითქოსდა იმის გამო, რომ მაცხოვარს მათი ლოცვები შეესმინა. გოგონები ვნების კვირაში, ოთხშაბათ-პარასკევის გარდა, ამ წესს სიმღერის გარეშე ასრულებდნენ. ხალხის რწმენით ამ დღეებში არ ვარგოდა სიმღერა.

სამეგრელოში ბზობა-ბაიობას ბაიას ყვავილს, რომელიც ფერის გამო ხალხისთვის მზესთან იყო ასოცირებული, სახლში, იატაკზე წრიულად დააფენდნენ და ზედ კვერცხებს გადააგორებდნენ. ამ კვერცხებს საადგომოდ აუცილებლად შეღებავდნენ. ბზობას ამზადებდნენ ფხალეულს, რომელშიც ბაიას ყვავილს აუცილებლად გაურევდნენ. სწამდათ, რომ ფხალეულის შეჭმის შემდეგ მთელი წლის განმავლობაში ენერგიით სავსენი იქნებოდნენ. ბზობისთვის ასევე უნდა ეჭამათ თევზი. ეკლესიაში კურთხევის შემდეგ ბზა სახლში მოჰქონდათ. მას მიცვალებულსაც უდებდნენ საფლავზე და ერთმანეთსაც ჩუქნიდნენ. ზოგან მამაკაცები იკრიბებოდნენ და ბზებით ეკლესიას სიმღერით გარს უვლიდნენ. ისინი ბზას ეკლესიაში

მისულ ხალხს ჩუქნიდნენ.
მასხეთში ბზობას ქალებს მინდვრიდან თოვლი მოჰქონდათ და გზაში ჭამდნენ, შინ კი ოჯახის წევრებს და საქონელს გადააყრიდნენ, თან ამბობდნენ: “ბზო, ბზო, ბუზებო, აქაურობას მოშორდით”. ხალხს სწამდა, რომ ამ წესის შესრულების შემდეგ ბუზები მათ აღარ შეანუხებდნენ.

პანეთში ბზობას ხალხი ეკლესიაში მიდიოდა. ბზა ზეთისცხების შემდეგ სახლში მოჰქონდათ. აქაც თვლიდნენ, რომ თუ ბზას ბევრი მარცვალი ჰქონდა, პურის უხვი მოსავალი ექნებოდათ, თუ არა და პირიქით. ბზობას კახეთში მიცვალებულებისთვის წანდილს ხარშავდნენ, აკეთებდნენ ზურგიელს. კახეთში სწამდათ, რომ თუ ზურგიელს არ შეჭამდნენ, მათი მიცვალებულები საიქიოში წყალს ვერ დალევდნენ. მათ წყალთან არ მიუშვებდნენ. ეკლესიიდან ბზა რომ მოჰქონდათ, ერთმანეთს დაარტყამდნენ, თან გაუღექსავდნენ:

„აჰა, ევაო ბზა, ეკერიოს გზა,
 მიტრიალდი, მოტრიალდი,
 ვაოზრდი და ვატრიალდი.“

ხალხი ცდილობდა მთელი დღის განმავლობაში ყვავი არ დაენახა: ყვავი წინილას აღარ შეჭამსო. ხალხში ასეთი გამოთქმა არსებობს: „ბზობის ყვავივით გაქრაო“, რაც ვისმეს ერთბაშად გაუჩინარებდას ნიშნავს. მთელი ზამთრის განმავლობაში ყვავი სარჩოს საძებნელად სოფელს დასტრიალებს. ხალხის დაკვირვებით გაზაფხულზე, რომლის დადგომასაც იგი ბზობას უკავშირებდა, ყვავები სოფლის მახლობელ ტყეებში მიფრინავენ, სადაც საკვებს უხვად პოულობენ, ბზობის შემდეგ კი სოფელში იშვიათად ჩანან.

კახეთში ბზობას საქმის კეთება იცოდნენ, – ყველაფერი ბარაქიანი იქნებო. უფრო: სიმინდს, ლობიოს, კიტრს თესავდნენ – ბზასავით დაისხამსო. კახელებმა კარგად იცოდნენ, რომ ხარება და ბზობა შეიძლება ერთმანეთს დაემთხვეს, შესაძლოა, ხარება წინ უსწრებდეს ბზობას, ან პირიქით. იმ შემთხვევაში, თუ ხარებობა ბზობას მოსდევს, ხალხის თქმით თევზით არ ხსნილდება, რაც საეკლესიო ტიპიკონს სრულად შეესაბამება.

ხ ა რ ე ბ ა

რა უხერხულოა წარმოვან ქალწულის ფხეპიშობა და როგორ აუხსნა ყოველივე ეს მთავარანგელოზმა იოსებს

ხარება ერთ-ერთი საუფლო დღესასწაულია ქრისტიანულ ეკლესიაში. უძრავი დღესასწაული ძველი სტილით 25 მარტს აღინიშნება, ახალი სტილით კი – 7 აპრილს.

ხარება სახარების მიხედვით, გაბრიელ მთავარანგელოზმა ახარა ქალწულ მარიამს, რომ ის შობდა მესიას, იესო ქრისტეს.

რამდენადაც ხარება დაკავშირებულია ქრისტეს დაბადებასთან, ამდენად, ის არის კაცობრიობის ხსნის დასაბამი.

ხარების დღესასწაულის შესახებ წმ. გიორგის სახელობის ტაძრის დეკანოზ **კონსტანტინე ჯინჭარაძეს** ვესაუბრეთ:

„ძველი აღთქმის კაცობრიობა ელოდებოდა მესიის გამოჩენას სწორედ იმ პერიოდისათვის, როდესაც ჩვენი მაცხოვარი იესო ქრისტე განკაცდა.

უამრავი წინასწარმეტყველება იყო ძველ აღთქმაში. ალბათ, განსაკუთრებულად უნდა აღინიშნოს ისაიას წინასწარმეტყველება, რომ ქალწულისაგან იშვებოდა უფალი ჩვენი იესო ქრისტე არა ბუნებრივი გზით, არამედ სულიწმიდის მადლით.

ყოვლდწმიდა ღვთისმშობელი ტაძარში იზრდებოდა და მისი ცხოვრება ლოცვით, მარხვითა და კეთილი საქმით იყო გაჯერებული. ის ყოველთვის ნატრობდა, ღმერთს მიემადლებინა მისთვის იმ ქალწულის მსახურება, რომელიც შობდა მაცხოვარ იესო ქრისტეს. აი, ასეთი თავმდაბლური თხოვნა ჰქონდა მას ღვთის მიმართ.

გაბრიელ მთავარანგელოზის ხარება, რომ ის იქნებოდა ქალწული, რომელიც შობდა მესიას, წმიდა მარიამისათვის გასაოცარი იყო. გასაოცარი არა იმიტომ, რომ ანგელოზი იხილა. ჯერ კიდევ ტაძარში მსახურების დროს ხშირად მოდიოდა მასთან ანგელოზი, რომელთანაც სულიერ კავშირში იყო. მაგრამ ღვთისმშობელს აკვირვებდა მეორე რამ: როგორ შეიძლებოდა ეს მასში მომხდარიყო, როგორც ქალწულში? და როდესაც ანგელოზმა უთხრა, რომ ეს სულიწმიდისგან იქნებოდა, მაშინ მარიამმა მიუგო: „აჰა, მხევალი ღვთისა, იყოს ნება ღვთისა ჩემზედა“.

ქალწული მარიამი მიდის თავის ნათესავებთან

– ელისაბედთან და ზაქარიასთან, წმიდა იოანე წინასწარმეტყველის მშობლებთან, რადგან სურს, გაუზიაროს თავისი შინაგანი, სულიერი ხედვა და დამოკიდებულება. ცნობილი სახარებისეული სიტყვები მინდა მოვიყვანო. როდესაც ელისაბედი შეხვდება მას, პირდაპირ ეუბნება: „კურთხეულ ხარ შენ დედათა შორის და კურთხეულ არს ნაყოფი მუცლისა შენისა“.

აქ არის კიდევ ერთი გარემოება გასათვალისწინებელი. იოსები იყო დანინდული ყოვლადწმიდა ღვთისმშობელზე და არა – დაქორწინებული. იოსები ასაკოვანი გახლდათ.

ყოვლადწმიდა ღვთისმშობელს ჰქონდა აღთქმა დადებული ღვთის წინაშე, რომ არ გათხოვდებოდა და თავის ცხოვრებას ღმერთს შესწირავდა. როგორც აღთქმის დამდებ ადამიანს, უნდა შეესრულებინა სიტყვა, მაგრამ მეორე გარემოება გახლავთ ის, რომ ძველი რჯული კრძალავდა ქალწულებრივ ცხოვრებას. ქალი აუცილებლად უნდა გათხოვილიყო. ამიტომ ერთი-და-მეორეც რომ დაეცვათ, გადწყვიტეს, ქალწულებაც შეენარჩუნებინა ყოვლადწმიდა ღვთისმშობელს და დაენინდათ კიდევ მოხუცებულ ადამიანზე, რომელიც, ფაქტობრივად, მისთვის არა – ქმარი, არამედ მზრუნველი და პატრონი იქნებოდა. თავდაპირველად იოსებმა არ იცოდა, რომ მარიამი სულისაგან წმიდისა იყო მიდგომილი.

ძველი სჯულის თანახმად, თუ ის გაიფიქრებდა, რომ მარიამმა უღალატა, ქალწულს ჩაქოლვის საფრთხე დაემუქრებოდა, მაგრამ იოსები დიდი სიყვარულითა და მზრუნველობით გამოიჩინა მის მიმართ, ამიტომ ფარულად მისი განტევება განიზრახა, ვინაიდან მას ბრალი არ დასდებოდა ამ ცუდ საქმეში და ამით, პირიქით, დანაშაული თავის თავზე აიღო.

როდესაც გულთამხილავმა ღმერთმა დაინახა ეს ყოველივე, მასაც გაუგზავნა ანგელოზი, რომელმაც აუწყა, რომ მარიამის ფეხმძიმობა სულისაგან წმიდისა იყო და არა – კაცისაგან. მთავარანგელოზმა პირდაპირ დაავალა იოსებს, რომ ეზრუნა მასზე და მიეხედა, როგორც ამას იუნყებოდა წმიდა წერილი.

ამის შემდეგ უკვე იოსებში ყველა ეჭვი გაქარწყლდა

კურთხეულ არს ნაყოფი მუცლისა შენისა

და დაინყო სწორი სულიერი ცხოვრება მასთან ქალაქ ნაზარეთში, მოკრძალებულ სახლში.

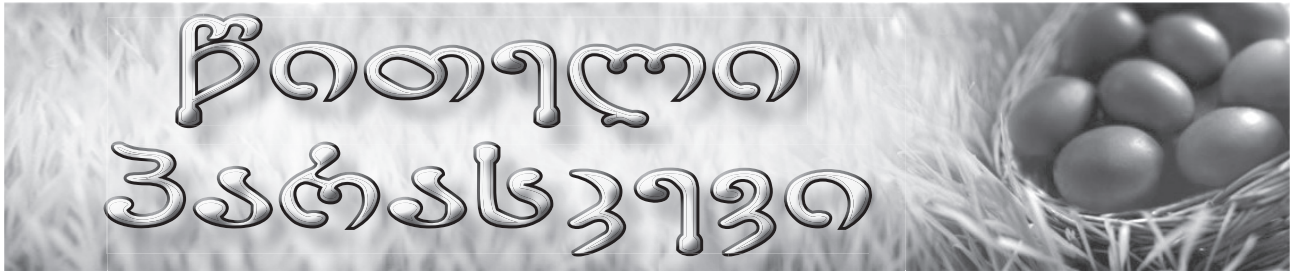
იოსები დაკავებული იყო დურგლობით. მაცხოვრის შობის შემდეგ კი ის მზრუნველობით ზრდიდა უფალს ჩვენსას ისეო ქრისტეს, მასაც ასწავლიდა დურგლობასა და ყოფით საქმეებს.

სარება იმდენად მნიშვნელოვანია ჩვენთვის, რომ სწორედ ამ ხდება განახლება, გამოსყიდვა კაცობრიობის ცოდვებისა. ევამ შესცოლა ღვთის წინაშე და საჭირო იყო ახალი ევას დაბადება.

წმიდა წერილი ბრძანებს, რომ ღვთისმშობელი ახალი ევაა. ადამის პირველქმნილი ცოდვა მთელ კაცობრიობას მოედო და საჭირო იყო გამოსყიდვა. განკაცებულმა ძე ღვთისამ, მეორე იპოსტასმა წმიდა სამებისამ, ინება მოსვლა დედამინაზე ყოვალდწმიდა ღვთისმშობლის საშოდან და ფაქტობრივად, გამოგვისყიდა თავისი ცხოვრებით, ჯვარცმით, აღდგომითა და ამაღლებით ადამის ცოდვისაგან.

ხარების დღეს განსაკუთრებულად ზემოებს ყოველი მართლმადიდებელი ქრისტიანი.

ქათი ჭალიკა

უდიდეს ქრისტიანულ დღესასწაულამდე ქრისტეს 3 დღე დარჩა. სწორედ 3 დღით ადრე, პარასკევს ყველა ქრისტიანის ოჯახში კვერცხები წითლად იღებება და ზოგან პასკებიც ცხვება. ამ დღეს წითელ პარასკევს უწოდებენ, რადგან სწორედ მაშინ ეცვა უფალი ქრისტე ჯვარს საკუთარი ხალხის განაჩენის მიხედვით და **3 დღის შემდგომ ბრწყინვალედ აღსდგა!**

წითელი პარასკევი დიდი მარხვის ყველაზე მძიმე დღეა. ამ დღეს ტაძრებში წირვა არ აღესრულება, რადგან ადამიანთა ცოდვებისგან გამოსახსნელად უფალმა საკუთარი თავი მსხვერპლად შესწირა. მსახურებისას სამეფო უამნი შესრულდება, რომლის დროსაც უფლის ვნების შესახებ სახარება იკითხება.

რა კავშირშია აღდგომასთან წითელი კვერცხი?

არსებობს გადმოცემა, რომ ამაღლებამდე იესო ქრისტემ თავისი მონაფეხები სხვადასხვა ადგილებში დაგზავნა, რათა ადამიანებისთვის მისი აღდგომის შესახებ ეხარებინათ. საქადაგებლად გაეშურა მარიამ მაგდალინელიც, რომლისგანაც მაცხოვარმა შვიდი ეშმაკი განდევნა და რომელმაც ღვთისმშობლის შემდეგ პირველმა იხილა მკვდრეთით აღმდგარი უფალი.

წმიდა მარიამი რომში ჩავიდა და პირდაპირ იმპერატორის სასახლეს მიაშურა. იგი ცნობილი პიროვნება იყო და ამიტომ დაუბრკოლებლად გაატარეს სასახლეში. მან იმპერატორ ტიბერიუსს საჩუქრად კვერცხი გაუწოდა და ახარა: „ქრისტე აღსდგა“. იმპერატორმა ქალს ეჭვით შეხედა და წამოიძახა: „როგორ შეეძლო მკვდარს აღმდგარიყო?! ეს ისევე დაუჯერებელია, როგორც ის, რომ ახლა ეს კვერცხი განითლდესო“. სიტყვები ჯერ არ ჰქონდა დამთავრებული, რომ კვერცხი

მართლაც განითლდა. ამ დღიდან მოყოლებული ქრისტიანები აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს წითელი კვერცხებით ეგებებიან.

გარდა ამისა, კვერცხი მარადიული სიცოცხლის სიმბოლოა, რადგან მისგან ცოცხალი არსება იბადება, იესო ქრისტემ კი ადამიანებს სიცოცხლე მიანიჭა. წითელ ფერში სისხლი მოიაზრება, რადგან იესო ქრისტემ თავისი სისხლით სიცოცხლე განწმიდა და აკურთხა.

როგორ შევღებოთ კვერცხი?

კვერცხის შეღებვის ტრადიციული საშუალებაა ენდრო. ერთი შეკვრა ენდრო კარგად გავრეცხოთ და დავჭრათ (ან დავჩეჩქვოთ), დავასხათ 1-1,5 ლიტრი წყალი, ჩაყარეთ 2-3 ხახვის გარეთა ფურცელი, 1 ჩაის კოვზი მარილი, დავდგათ ცეცხლზე და 15-20 წუთი ვადულოთ. წყლის ადულების შემდგომ გადმოვდგათ ცეცხლიდან და კარგად რომ გაცივდება ჩავანყოთ 20 კვერცხი (თუ ბევრს ერთად მოვხარშავთ, კარგად არ შეიღებება და შეიძლება დასკდეს კიდევაც). თუ წყალმა კვერცხი ვერ დაფარა, ჩავამატოთ, რამდენიც საჭიროა და 20-25 წუთი ვხარშოთ ნელ ცეცხლზე, შემდეგ ფრთხილად ამოვიღოთ და შეგვიძლია ცივ წყალში გადავანყოთ ათიოდე წუთით (ასე გაცივებული კვერცხი ადვილად გაიფცქვნება). შემდგომ თუ გვსურს რომ კვერცხმა ბრწყინვალეობა მიიღოს, შეგიძლია ზემოდან ზეთი გადავუსვათ.

სასურველია თუ კვერცხს ჯეჯილზე დავანყოთ. ჯეჯილის მომზადება ადრე უნდა დაინყოთ სველ ბამბაზე ხორბალი უნდა დათესოთ მინიმუმ 2 კვირით ადრე.

ქრისტეს აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაული

აღდგომის დღესასწაულის თარიღი მოძრავია. წელს ქრისტეს აღდგომას 12 აპრილს ვზეიმობთ. აღდგომის დღესასწაულს წინ უძღვის დიდი მარხვა. გარდამოხსნა „ჯვარცმული ქრისტე კლდეში გამოკვეთილ საფლავში დაასვენეს და ლოდი მიაგორეს, დაუყენეს მცველთა დასი. შუალამისას მოხდა დიდი მიწისძვრა და როგორც მახარებლები აღწერენ, იყო დიდი ნათელი. მცველები უგრძნობლად დაეცნენ. მოხდა უდიდესი სასწაული: ქრისტე აღსდგა! აქედან შეიძლება უკვე მივიჩნიოთ, რომ დაიწყო აღდგომის დღესასწაულის აღნიშვნა. შემფოთებულმა სინედრიონის წევრებმა, რომლთაც უფალი გასცეს და მიუსაჯეს ასეთი სიკვდილი – ჯვარცმა და სატანჯველი, მოსყიდეს მცველები ფულით, რომ ეთქვათ, თითქოს უფალი კი არ აღსდგა, არამედ მისმა მიმდევრებმა

მოიტაცეს გვამი და ამაზე ისინი პასუხისმგებლები არ იქნებოდნენ, რადგან უფროსებთან უკვე მოლაპარაკებულნი იყვნენ.

მოგეხსენებათ, რომ ქრისტე ყოვლისშემძლე ღმერთია, რომელმაც იპოსტასურად მიიღო ადამიანური ბუნება – ქრისტე – ღმერთი, ქრისტე – კაცი, ანუ ჩვენი ბუნებრივი კაცობა და, მაშასადამე, აღადგინა ჩვენი მომკვდარი ბუნება, მოგვანიჭა დახსნა ჩვენი ცოდვებისაგან და აღსდგა”.

აღდგომის დღესასწაულის აღნიშვნას თანამედროვე სახე IV საუკუნიდან მიეცა. თავდაპირველად მხოლოდ ვნების დღეებს ზეიმობდნენ. ნიკეის პირველმა მსოფლიო საეკლესიო კრებამ 325 წელს დაადგინა ზეიმის აღნიშვნა გაზაფხულის ბუნიობის (დღისა და ღამის თანასწორობა) მომდევნო კვირას, იუდეველთა პასექის დასასრულს.

„აღდგომის დღესასწაულის თარიღი მოძრავია. მითითებულია, რომ არ უნდა ემთხვეოდეს იუდეველთა დღესასწაულს და გაზაფხულის პირველი კვირიდან მთვარის განახლებამდე პერიოდში უნდა აღინიშნოს. ეს რამდენად მართებულია და დადგენილი, ამას ზეციური ცეცხლის გადმოსვლაც მოწმობს.

ზეციური ცეცხლის გადმოსვლა უფლის სასწაულია. ეს მოვლენაც ისეთივე ბუნებრივია, როგორც მზისა და მთვარის ამოსვლა და ჩასვლა. ეს არის უშუალოდ ღვთის განგებულება და ზაზუნებრივი მოვლენა, რომ ყოველ აღდგომას ნიშნად აღდგომის დღესასწაულის მოახლოებისა, იერუსალიმის აღდგომის ტაძარში ღრუბლის სახით ჩნდება ცეცხლი, რომელიც ელვისებურად გადმოდის ზეციდან და ყველა ჩამძრალი კანდელი ინთება. ამის შემდეგ შუალამიდან იწყება აღდგომის საეკლესიო მსახურება და, ტიპიკონის განწესებულებისამებრ, გრძელდება დღიანად.

ყოველი ქრისტიანი აღდგომის დღესასწაულს ცოდვებისაგან განწმედილი უნდა შეხვდეს. უნდა დაიცვას მარხვა, თქვას აღსარება, ეზიაროს, შეეცადოს, საღმრთო რჯულის წესები დაიცვას, მისი სინანული იყოს ნამდვილი და არა – ზერელე, არ დაივიწყოს, რომ თვითონ ქრისტემ იმარხულა 40 დღე-ღამე. დიდმარხვაში ბევრი ავადმყოფი ადამიანი განკურნებულია მარხვითა და ლოცვით. თუ პიროვნებას უფლის სიყვარული აქვს, მან არ უნდა იფიქროს თავის სნეულებაზე, რომ ვერ შეძლებს მარხვას, არამედ სწამდეს, რომ ქრისტე მიუძღვის მას მარხვით, ისიც ამგვარადვე უნდა შეუდგეს უფლისაკენ მიმავალ გზას, იმ რწმენითა და სიყვარულით, რომ მაცხოვარი მას კურნებასა და მშვიდობას მისცემს. დიდი მარხვის დასრულების შემდგომ კი იგი იგრძნობს, მასში რაღაც განახლება მოხდა და სიხარული დაიშვა, რომ ქრისტე წინ წარუძღვა და დიდი ბრწყინვალეობისა და ნათლის განცდა მიეცემა. როცა ეს დღესასწაული დიდი ზეიმით დასრულდება, ის ქრისტესთან და მის წმიდანებთან ერთად დიდი, წარუვალი და წარუშლელი სიხარულის მოწმე შეიქმნება.”

წესად დამკვიდრდა სასაფლაოზე აღდგომის დღეს, კვირას გასვლა, რაც მართებული არ არის. ამ დროს ადამიანს გლოვა არ შეშვების. ყოველი ქრისტიანი საფლავზე მეორე დღეს, ანუ ორშაბათს უნდა გავიდეს, რათა მიცვალებულსაც ახაროს ქრისტეს აღდგომა.

ბრწყინვალე შვიდეულის ორშაბათს საფლავზე გასვლა ხალხის მიერ შემოღებული ტრადიციაა, მაგრამ იქ მიცვალებულს არ იხსენიებენ, უბრალოდ ახარებენ, რომ ქრისტე აღდგა! მიცვალებულისათვის ლოცვა და პანაშვიდის გადახდა ამ დღეს არ არის მიღებული. მიცვალებულის მოხსენიება კი ხდება ერთი კვირის გასვლის შემდეგ, თომას კვირის სამშაბათს. ეკლესიაში აკეთებენ სააღდგომო საკურთხეს, სრულდება წირვა სააღდგომო წესით ტიპიკონის შესაბამისად და სააღდგომო პანაშვიდზე იხსენიებენ მიცვალებულებს და აკურთხებენ საკურთხეს.

აღდგომის დღესასწაული ერთი კვირის მანძილზე გრძელდება. ამ კვირას ბრწყინვალე შვიდეული ეწოდება. მისი თითოეული დღე განსაკუთრებული მადლითაა აღსავსე და ყველა საეკლესიო წესს განსაკუთრებული ელფერი აქვს. წირვა-ლოცვა ამ კვირისათვის დამახასიათებელი რიგით სრულდება,

განსხვავებულია მიცვალებულის წესის აგებაც, ცვლილება ჩვენს ყოველდღიურ ლოცვებშიც. ამ კვირაში შემსუბუქებულია ზიარებისთვის მომზადებაც: მარხვის დაცვა არაა საჭირო, ხორცის მიღება ზიარების წინა დღესაც კი შეიძლება. იცვლება მისაღმების წესიც. აღდგომიდან 40

**ბრწყინვალე შვიდეულის ორშაბათს
საფლავზე გასვლა ხალხის მიერ
შემოღებული ტრადიციაა, მაგრამ იქ
მიცვალებულს არ იხსენიებენ, უბრალოდ
ახარებენ, რომ ქრისტე აღდგა! მიც-
ვალებულისათვის ლოცვა და პანაშვიდის
გადახდა ამ დღეს არ არის მიღებული.
მიცვალებულის მოხსენიება კი ხდება
ერთი კვირის გასვლის შემდეგ, თომას
კვირის სამშაბათს.**

დღის განმავლობაში ქრისტიანები “გამარჯობის” ნაცვლად ერთმანეთს ახარებენ: “ქრისტე აღდგა!”

ბრწყინვალე შვიდეულში დილა-საღამოს ლოცვების მაგივრად სააღდგომო საკითხავებია დანესებული. მათ ჟამნობა ეწოდება. ასევე, იკითხება სააღდგომო ძლისპირები, ან იგალობება, ვისაც გალობა შეუძლია. ეს მთელი კვირის განმავლობაში გრძელდება, შაბათიდან კი გადავდივართ ჩვეულებრივ ლოცვებზე, მხოლოდ „მეუფეო ზეცათაოს“ ნაცვლად იკითხება „ქრისტე აღდგა მკვდრეთით“ სამგზის და „ღირს არსის“ ნაცვლად „ანგელოზი ღალადებს“. ბრწყინვალე შვიდეულში აღარ იკითხება ფსალმუნები, თუ ჯგუფურად ასრულებენ ფსალმუნებს, შეუძლიათ გაგრძელება, რადგან მისი შეწყვეტა არ შეიძლება. სხვა შემთხვევაში ფსალმუნების კითხვას შაბათიდან განვაახლებთ.”

ამბობენ, ვინც აღდგომას, ან ბრწყინვალე შვიდეულში გარდაიცვლება, სასუფეველში მოხვდება, რადგან აღდგომისას დახშულია ჯოჯოხეთის კარი, სამოთხისა კი – პირიქით, გახსნილი და თუ უფალი ამ დღეებში ვინმეს გარდაცვალებას ინებებს, მათთვის ღიაა სასუფეველი ცათა.

ყველას გილოცავთ აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს!

**მეტეხის ტაძრის
წინამძღვარი მამა აპაკი მელიქიძე
ისაუბრა: თათია ნაპროზაშვილი**

საიშედო კაცნი — დავით კეჩეხიანი

სიკეთე სიკეთის ნიერ

„უზლისგან გავრი მოგვიცა და გავრიც მოგვითხოვა, ღვთისთვის ყველაზე დიდი მადლი გლახათა და გაჭირვებულთა შენაჲსა და უზარისცემისა“... ბრძანებს უნმინდესი და უნეტარესი

ილია II, მართლაც რა არის იმაზე დიდი ბედნიერება, როდესაც შეგიძლია შენი კეთილი ნებით ადამიანებს სიცოცხლე გაუხანგრძლივო, შენი მიზეზით სხვამ ბედნიერება მინიჭებულმა გაიღიმოს, ცხოვრების ტვირთი შეუმსუბუქდეს. — არაფერი, ნამდვილად არაფერი! რომ არა ასეთი ადამიანები, ამ გაუკუღმართებულ დროის ნისქვილში ჩავარდნილთ რა გვეშველებოდა, ის ჩვენ დაგვეხმარება, ჩვენ სხვას, სხვა სხვას და ასე გადავარჩენთ ერთმანეთს. ესენი ღვთისგან ხელდასმული ადამიანები არიან, ღმერთმა თითოეული მათგანი სიუხვისა და კეთილშობილების მადლს აზიარა და უამრავ ადამიანს მოვევლინენ მსხნელად.

ეს ადამიანი რაჭის წიალიდან მოდის. უყვარს მამა-პაპის საძვალე, მინა, ჰაერი, წყალი, იქ არ გაზრდილა, მაგრამ სისხლის ყვილი მოსვენებას არ აძლევს, ფიქრი მუდამ რაჭის კეთილდღეობისკენ გაურბის. **გიორგი კერესელიძისა და ლილი ქათამაძის** ოჯახის გვარის გამგრძელებელია, **დავითი დარქვეს**.

გიორგი კაცურ კაცად ცნობილი, დამსახურებული ინჟინერი, საგზაო სამმართველოს უფროსი, მუდამ სამართლიანი და რაჭის დიდი მოტრფიალე იყო. სწუხდა, რომ დიდმა წინაპარმა, გლახუნა კერესელიძემ რაჭაში მამულის შენარჩუნება ვერ შეძლო, თუმცა მამის ტკივილს შვილმა უმკურნალა, მისი ანდერძი ღირსეულად შეასრულა და კერესელიძეებს დღეს კვლავ აქვს სახლ-კარი რაჭაში. შვილი ოჯახის სარკეა, ბატონი გიორგის სული, გული, რწმენა და მრწამსი — რომ რაჭა მისი ოჯახისათვის უპირველესი იყო, ღირსეულმა შვილმა ერთი ათად შეისისხლხორცა და დღეს ბატონი დავითი რაჭველობაში ტოლს არავის უდებს. დავითის დედა, ქალბატონი ლილი იმერელია, ტყიბულის რაიონიდან, მაგრამ უსაზღვროდ უყვარს მეუღლის მშობლიური კუთხე, რაჭველი ხალხი. ამაცობს თავის ოჯახით და ხარობს, როდესაც შვილების ბედნიერებას ხედავს.

ბატონმა გიორგიმ და ქალბატონმა ლილიმ შვილები თბილ, სიყვარულით გაჟღენთილ კერაზე გაზარდეს, უმაღლესი აკადემიური განათლება მისცეს, დააოჯახეს და ერთ ფესვზე ამოზრდილი სამი ჯანსაღი ოჯახი დღეს უკვე ქვეყნის ღირსება და პატივია.

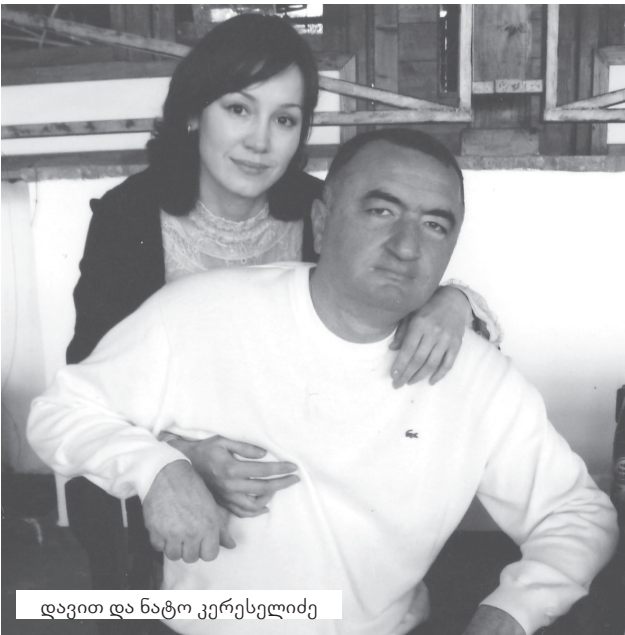
და მაინც ვინ არის დავით კერესელიძე?—აქამდე არ ვიცნობდი, გამიგია სახელი და გვარი, მსმენია მისი კეთილშობილებისა და ქველმოქმედების შესახებ... როგორც რედაქტორი დღემდე არაერთ რაჭველთან მიწვევს საუბარი, მეხმარებიან, მხარში მიდგანან, შეთავაზების შემთხვევაში უყურადღებოდ ნაკლებად მტოვებენ, მაგრამ ვინმე რომ მოსულიყო და ეთქვა, მე უნდა დაგვეხმაროთ, თქვენ ისეთ საქმეს აკეთებთ, ამას თანადგომა სჭირდებაო, მსგავსი არასდროს მახსოვს.

მშობლები: ლილი ქათამაძე და გიორგი კერესელიძე

ერთ დღესაც ნომერი აკკრიფე და ბატონი დავითი ვიკითხე. დედამ მიპასუხა, მობილური ტელეფონის ნომერი მომცა და დასძინა, თუ ვერ დაუკავშირდებით, დამირეკეთ და დაგეხმარებითო.

— იცით რა? ასეთი რამ სხვა დროს არ ხდება. შეძლებულ ადამიანთა უმეტესობა უცნობ ზარებს არ პასუხობს ან პასუხს თავს არიდებს. დავრეკე თუ არა, დავითმა უმალვე მიპასუხა, ჩემი ვინაობა რომ გაიგო, გაეხარდა, აქამდეც უნდა დაგერეკათ, მე ისედაც მინდოდა თქვენთან მოვსულიყავი და ჟურნალს მხარში დავდგომოდიო.

დავით და ნატო კერესელიძე

აი, აქედან დაიწყო ჩვენი თანამშრომლობა. ბატონმა დავითმა თანადგომა აღმითქვა, აფერუმ თქვენს ვაჟკაცობას, ასეთი განწყობისა და შემართებისათვის, აფერუმ ქალბატონ ლილის ასეთი შვილის გაზრდისათვის.

როგორც შემდგომ გავიგე მისი პიროვნებისთვის აქ უჩვეულო არაფერია, ის სიკეთით ცხოვრობს, უსაზღვროდ უყვარს რაჭა და რაჭველები, ყველას ჭირისუფალია, უამრავ მადლს აფრქვევს, საიმედო და სანიმუშო მეგობარია, მისი ყველაზე დიდი ღირსება

ოჯახია — დავით კერესელიძე ხუთი შვილის მამაა; ელენე, მარიამი, ლილიკო, ანასტასია, ვალერი. როგორ შეიძლება არ შევუქოთ ქალობა მეუღლეს, ქალბატონ **ნატო კერესელიძეს**, რომელიც ასეთი დიდი, ლამაზი და ჯანსაღი ოჯახის დედაბოძია. „დათო ჩემთვის ყველაფერია, საიმედო საყრდენი, უდიდესი სიყვარული, ერთგული მეგობარი“, — ამბობს მოსიყვარულე მეუღლე. დავითი არაჩვეულებრივი ძმაა, მშობლებმა შვილებს ერთმანეთის განსაკუთრებული სიყვარული ასწავლეს.

ბატონი დავითი ქველმოქმედი ადამიანია. მისი მეოხებით ელიას მთაზე მშენებარე სამების საკათედრო ტაძარს 300 ტონა არმირებული ფოლადი გადაეცა უსასყიდლოდ.

1992 წელს, აფხაზეთის ომის დროს თავდაცვის

შვილები : ელენე, მარიამი, ლილიკო და ანასტასია

სამინისტროს საჩუქრად გადაეცა აზერბაიჯანში შექმნილი სამხედრო კატარა, რომლის მსგავსი მანამდე თავდაცვის სამინისტროს არ ჰქონია.

90-იან წლებში, როდესაც უმძიმესი სოციალური მდომარეობა იყო საქართველოში, ბატონი დავითი სამგორის რაიონში უამრავ სიკეთეს აკეთებდა. მან სკოლა ამავე რაიონში დაამთავრა. ამიტომ მისთვის

ვალერი და ანა კერესელიძეები პატარა გიორგისთან ერთად

დავით კერესელიძე იერუსალიმში

იქ ყველაფერი მშობლიურთან ასოცირდებოდა. სამგორელებს დღესაც კარგად ახსოვთ მაღლიანი კაცი — დავით კერესელიძე.

1991-98 წლებში დავით კერესელიძე პატრონობდა საფეხბურთო სკოლას „კოდაკო“, რომელიც 1997 წელს საქართველოს ჩემპიონატის უმაღლეს ლიგაში გადაიყვანა. დღეს ეს გუნდი „ვიტ-ჯორჯიას“ სახელით ასპარეზობს.

ბატონი ნიკო ლეკიშვილის თხოვნით ჭრებალოში მშენებარე ეკლესიას დავით კერესელიძემ საჩუქრად ლითონ-პროდუქცია გადასცა, ასევე დავით კერესელიძის შემწეობით ონის რაიონის სოფელ ლარში დაიწყო წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის მშენებლობა.

ამჟამად ბატონი დავითი დაკავებულია ლითონ-პროდუქციის იმპორტით საქართველოსა და უკრაინაში. აქვს უძრავი ქონების ბიზნესი. არის შ.პ.ს. „უნიცენტრის“ დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე, დამფუძნებელი.

ბატონო დავით, თქვენ ღირსეული ადამიანი ხართ, ადამიანი, რომელიც ასე ძალუმაღ სჭირდება დღევანდელ საქართველოს. გვიამაყება, რომ თქვენი ფასეები რაჭაშია, განა თქვენი სიტყვები არა არის?

დავითი შვილებთან ერთად წმინდა მინაზე

დავითი დედასთან ერთად

უნდა ნახო შაორი,
უნდა ნახო რაჭა,
ზეცის ლურჯი ვაზონი,
მიწის მწვანე ფარხა.
ნიკორწმინდის ჯვარი
და სოტევის ციხე,
წესში - სიდიკარო,
ბარაკონიცი კიდევ.
ნახო შოვის ფიჭვები
და უწერის წულები
ზემო რაჭის მინდვრები,
ქვემო რაჭის ზვრები.
რაჭველი ვაჟკაცების
ზრდილობა და გარჯა,
მხოლოდ მაშინ მიხვდებით
რატომ მიეწარს რაჭა.
რაჭა ჩემი დემურთია,
ჩემი სალოცავი,
ჩემი გულის ცეცხლი და
ჩემი ცრემლის ცვარი.

1982 წ.

ანასტასია კერესელიძის 50 წლის იუბილე კურორტ ანტალიაში

დავით კერესელიძის ძლიერი გენი გაუქრობელი და გაუზუნარია ერისათვის, დვრიტაა სამშობლოსათვის, მისი ბედნიერებისათვის.

ორი დის, ანასტასიასა და ლეილას ნებიერა ძმა, დავითი დღეს მათი ოჯახებისთვის მყარი საყრდენია.

კაცი უნდა კაცად იქოს!
სანთელსავით თვით დაიწვას,
და სხვას კი გზას უნათებდეს!

ეს სიტყვები მიუსადაგა დამ ანასტასია კერესელიძემ თავის ძმას:

სწორედ რომ ეს არის დავით კერესელიძის ცხოვრების დევიზი... „**მხოლოდ მაშინ ვარ ბედნიერი, როცა ვარ შენუხებული**“ მთელი ცხოვრება ამ დევიზით ვიზრდებოდით. თუ გინდა რომ უფალს დაუახლოვდე, უნდა შეინუხო თავი და გაჭირვებულს, ყველა შენს მოყვასს ცხოვრება გაუადვილო. სამი

დიდი სიყვარული აცოცხლებს მას: პირველი — დედა, მეორე — ერი, მესამე კი — დიდი ოჯახი. დედა აიმედებს, სამშობლო ასულდგმულებს, მშობლიური რაჭა კი ფრთებს ასხამს, ფრთებს!

ღმერთო, მიიღე ვედრება
ეს ჩემი სათხოვარია,
არ დამიკარგო გულიდან
მე რაჭის სახსოვარია.

ყოველი ადამიანი საიდანაღაც მოდის და სადღაც მიდის. მშობლიური ფესვებიდან მოდის და თავისებური სიამაყით შეიგრძნობს საკუთარ წარმომავლობას. რადგანაც ღმერთმა ასე ინება, რომ საქართველოს ულამაზესი, ღმერთებთან მოსაუბრე კუთხის, რაჭის, შვილად მოვლენილიყო, მას ერგო წყალობა მშობლიური კუთხისა და დიდი ოჯახის წევრების თანადგომისა და სიყვარულისა.

დავითის მეუღლე და დები წმინდა მინაზე

იგი ადამიანია, რომელიც სხვა ადამიანების სულის გასაღებია და ინვის სხვათა გასათბობად, გზის გასანათებლად. ასეთად დაიბადა და ცხოვრობს დღესაც რაჭის ქომაგი და მოტრფიალე კაცი, ჩვენი უსაყვარლესი ძმა. მხოლოდ მაშინ გრძნობს იგი შვებას, როდესაც მეგობრებსა და ნათესავებს ცხოვრებას გვიმსუბუქებს.

რამეთუ, ღმერთმა კერესელიძეების დიდ ოჯახში, სწორედ რომ ჩვენს საამაყო ძმას, დავითს, უბოძა გონება, ძალა, გული, სინდისი და ღირსება, რომ უყვარდეს ადამიანები, აკეთოს სიკეთე, გამოიჩინოს მონყალეობა და თავდადება საკუთარი ოჯახის, კუთხის, ქალაქის, მოყვასისა და ქვეყნის წინაშე.

(უსათაუროდ)

უველასგან გამოჩნული
დიდი ოჯახის თავი
ქვემო რაჭველი დავითი
სანათესაოს ფარი.
მამის ჩადებულ სიკეთეს,
დედამაც დასდო ფასი,
სამაგალითო ზნეობით
დააფრთიანეს კაცი.
შოგვა უძღვრა რაშოვდა,
რიონმა ტკბილი ქვედრულა,
სიწმინდის მადლით ატარეს
ნიკორწმინდამ და სიონმა.
ღვთის ძალა-მადლი ჰფარავდეს
რაჭის ტრფიალით მკვდარს
მის უღამახეს დიდ ოჯახს
ფარავდეს უფლის გზა.

ანანტანია კერესელიძე
პედაგოგი.

დათოს ბიძაშვილის შვილი ოსებ ფილიშვილი.
შ.პ.ს. „უნიცენტრი“ გენერალური დირექტორი

მამა განსაკუთრებით დიდი მეგობარი იყო დათოსთვის. მან თავიდანვე აზიარა იგი დამოუკიდებლობას, შრომას და კაცურ ღირსებებს.

— ხშირად მეკითხებიან, რას მიიჩნევთ თქვენი ძმის, დათოს ყველაზე დიდ ღირსებად და ნაკლად. მისი ღირსებების ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანს. საერთოდ, ღირსეული ადამიანია, რომელსაც არ შესწევს უნარი, რაიმეს გულგრილად შეხედოს. ეს თვისება ბავშვობიდან მოსდევს. მასსოვს, ბავშვობაში, რაჭაში ყოფნის დროს, ხშირად დავდიოდით ბარაკონის ტაძარში, სოფელ წესშიც. ტაძრის ეზოში კერესელიძეების საძვალეა, დათოს იქ მისვლა ძალიან უყვარდა, რადგანაც გრძნობდა, რომ მისი ფესვები სწორედ იქ იყო. რაღაც იდუმალი ძალა ენეოდა, ხშირად შედიოდა ტაძარში და მოძღვარს ესაუბრებოდა. მოძღვარს ასეთი რამ უთქვამს მისთვის:

თუ გინდა, რომ უფალს დაუახლოვდე, არასდროს იცრუო, პატივი ეცი მშობლებს. ისევე გიყვარდეს ახლობლები, როგორც საკუთარი თავი. გაჭირვებულებს მხარში ამოუდექი. ნუ იქნები გულგრილი ადამიანების მიმართ. სწორედ ეს სიტყვები გახდა მისი ცხოვრების წესი და დღემდე ამ პრინციპით ცხოვრობს.

ლეილა კერესელიძე,
აკონომისტი

მეხუთე მოწვევის პარლამენტში
ახალი მემარჯვენეები, (რაჭველები)

დავით კერესელიძე ახალ მემარჯვენეებთან ერთად

ღისპვილუბის თვალით დანახული დავით კერესელიძე

რისშივირმა თავის ვაჟს ბიძის საპატივცემუროვ ძაჟითი ძაჟიქჟა

—ძალიან მეგობრული ბიძა გვყავს, ყველაფერზე შეიძლება ესაუბრო.

მე და ჩემმა დამ მომავალი მეუღლეები სწორედ მას გავაცანიტ, რადგან იგი ჩვენთვის ავტორიტეტია. მასში ვხედავ უფროს მეგობარს, გზის გამკვალავსა და დიდ იმედს.

ცამეტი წლის იყო, როცა მე დავიბადე და ბიძა გახდა, მას შემდეგ ჩემზე მზრუნველობა არ მოუკლია. დღეს ოჯახი მყავს, მეუღლე და ორი შვილი, მაგრამ კვლავაც ძველებურად ზრუნავს ჩემზე და ჩემს შვილებზე. ჩემს ქალიშვილს—მარიამ გრიგოლაშვილს საკუთარი შვილებისაგან არ ასხვავებს, ზომაზე მეტად ანებივრებს, ამიტომაც მარიამისათვის ყოვლისშემძლე და უსაყვარლესი დატო ბაბუაა. ჩემს უმცროს ვაჟს კი დავითი დავარქვი, ჩემი საყვარელი ბიძის საპატივცემულოდ, მინდა, მისი ღირსეული მემკვიდრე იყოს.

ირმა გოგია იურისტი, ნოტარიუსი

—დატო ბიძია საოცრად თბილი, მოსიყვარულე, ყურადღებიანი და მზრუნველი ადამიანი. ბავშვობაში მშობლებთან ერთად მოსკოვში ვცხოვრობდი. ბიძაჩემი ხშირად ჩამოდიოდა ჩემს სანახავად. ერთხელ 3 წლის ასაკში მასთან, არბატზე სეირნობის დროს, დავიკარგე. დღემდე მახსოვს მისი აცრემლებული თვალები, როცა მიპოვა და გულში ჩამიკრა.

მან დიდი წვლილი შეიტანა ჩემი სამომავლო გეგმების განხორციელებაში. შემე პირველი ჟურნალისტური ნაბიჯები მისი თანადგომით გადავდგი. იგი ყველანაირად ცდილობს, ხელი შეუწყოს ჩემს პროფესიონალურ ზრდას.

სალომე სოსელია ჟურნალისტი

კერესელიძეების დიდი ოჯახი რაჭაში

დავითის ვაჟის ვალერის ქორწილი

როგორ ახასიათებენ ხატონ დავითს ნაზიზროლა, ნინო და შოტიკო კერესელიძეები

დავით კერესელიძე პატარა დატო კერესელიძესთან ერთად

ადამიანის სული იმდენად მძიმეა, ერთ სხეულს, მისი ტარება არ შეუძლია. ამიტომ ერთმანეთს ხელი უნდა შევაშველოთ, მე — სხვას, შენ—იმას, იმან—სხვას, რომ ერთის დაკლებით არ დავობლდეთ. მაგრამ, ვაგლახ რომ ძალიან მცირე ასაკში ობლებად დავრჩით, როდესაც მამა ტრაგიკულად დაგვეღუპა და უდიდესი პასუხისმგებლობა დედას დაანვა, მაგრამ თუ შეიძლება, რომ მამის შემდეგ ყველაზე დიდი ტვირთი აკეიდა ვინმეს, ეს მხოლოდ დატო კერესელიძე შეიძლება ყოფილიყო ჩვენს საგვარეულოში (ჩვენი მამის ალალი ბიძაშვილი). უამრავ სიტბოსა და სიყვარულს იტევს მისი გული. ამ დიდმა დუელმა ახლოს არ გაგვიკარა, უმამოდ და უბინაოდ დარჩენილ ობლებს გაჭირვებაზე ფიქრი არ გვაცადა. საცხოვრებელი ბინაც გვიყიდა ქალაქ რუსთავში და დღესაც მისი ზრუნვა და პატრონობა უკანდაღვენებული ლანდივით დაგვყვება ყველგან.

გვერდი მოამზადა ნინო რეხვიაშვილმა

აღა მაღცოთ დუაზი ღადრეშული მაღლი...

ქალბატონო ნინო,
ღმერთმა დაგლოცოთ თქვენი
სიკეთისა და ღვაწლისთვის,
მოხუცებულთა გულის გახარებისთვის,
მადლიერებით,
საუკუნის ასაკის პედაგოგი
პავლა დავითულიანი.

ერთად ვაჯერთით საქვე...

ავთანდილ
ჩალაძე

თემურ
გოცირიძე

ავთანდილ
დაუშვილი

ცხადია, მადლი მარტო ქვაზე დადებული ობიექტი არ გახლავთ, მადლი ღვთის ნებაა თქვენს ცნობიერებაში გარდასახული, რომელიც ირგვლივ სიყვარულისა და სიკეთის შადრევნად იღვრება და მისი ნაპკური წვეთები ადამიანებს უსაზღვრო სიამოვნებით ალავსებს. მადლობა უფალს ამ კეთილი ნების აღსრულების საშუალებას რომ გვაძლევს. ბატონები: **ავთანდილ ჩალაძე, თემურ გოცირიძე** და **ავთანდილ დაუშვილი** სწორედ ის ადამიანები არიან, ვინც ჩემთან ერთად 8 მარტს რამდენიმე ქალბატონის ბედნიერების აღრესატები აღმოჩნდნენ. მათ წარბეჭეხრელად მიიღეს ჩემი წინადადება, რამდენიმე სხვადასხვა კატეგორიის ქალბატონისათვის 8 მარტი მიგველოცა და ერთობლივად მივალნიეთ იმას, რომ 101 წლის ხანდაზმულ ქალბატონს პავლა დავითულიანს ჩვენი სტუმრობით თითქმის სიცოცხლე გავუხანგრძლივეთ, გარდა ამისა, რედაქციაში გამზადდა სასაჩუქრე ამანათები, რომელთა მისამართი ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი გახლდათ. ამანათებს დახვდნენ და მიზანმიმართული კოორდინაცია გაუწიეს ამავე რაიონის მუნიციპალიტეტის თანამშრომლებმა. დიდი მადლობა მათ დახმარებისათვის.

ეს დღე დაუფინყარი იყო, სიკეთის კეთება შეუდარებელი სიამოვნებაა. მეც მათთან ერთად ვხარობდი. ბედნიერი ხარ, როცა შენი ქმედებით სხვას სიამოვნებას ანიჭებ.

ეს აქცია ჩემი გარდაცვლილი ბებოს სულს მივუძღვენი, 8 მარტს ნინა ბებო 85 წლის გახდებოდა. მინდა კიდევ ერთხელ მადლობა მოვუხადო ამ დიდებული საქმის შემოქმედთ, ბატონებს, რომელთა კეთილი ნებაც ამხელა ბედნიერების საფუძველი აღმოჩნდა.

ჩვენი რედაქცია კვლავაც შეეცდება ღირსეულ ადამიანებთან ერთად ბევრი კეთილი საქმე აკეთოს და ელემენტარული ყურადღებით ერთმანეთს სიცოცხლე გავუხანგრძლივოთ.

ნინო რახვიაშვილი

შურნალ „ჩაჭველები“ სარეაბილიტაციო აქცია ამბროლაურში

**ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის გამგეობას
მადლობას ვუხდით დახმარებისათვის**

ვახუშთი ერთმანეთს ციციები

1985 წელს საბჭოთა კავშირში გარდაქმნის კურსის პირას მისული სსრკ-ს მოდერნიზაციისთვის მოიგონეს „დემოკრატიის მამებმა“, გამოიწვია საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში ძალადობით შეყვანილი სახელმწიფოებში ეროვნულ-განმანათავისუფლებელი მოძრაობების აღმავლობა. ეროვნული მოძრაობის აღმავლობამ ყველაზე დიდი მასშტაბები საქართველოში მიიღო. ეროვნულმა მოძრაობამ, რომელსაც სათავეში ზვიად გამსახურდია და მერაბ კოსტავა ედგნენ, განსაკუთრებით მძლავრი ხდება 1988 წლიდან. ქართველი მამულიშვილების ძალისხმევით ეწყობოდა მიტინგები და საპროტესტო აქციები საბჭოთა ხელისუფლების დიქტატორული პოლიტიკის წინააღმდეგ. 1989 წლის 4 აპრილს საქართველოს ეროვნული მოძრაობის წარმომადგენლებმა საქართველოს საბჭოთა კავშირის შემადგენლობიდან გამოსვლის და დამოუკიდებლობის აღდგენის ლოზუნგი წამოაყენეს. მიტინგის მონაწილეთა ერთმა ჯგუფმა დაიწყო პოლიტიკური შიმშილობა.

ეროვნული მოძრაობის პოლიტიკური მოთხოვნები კომუნისტური ხელისუფლებისათვის იმდენად მიუღებელი იყო, რომ მთავრობასა და ეროვნულ მოძრაობას შორის მდგომარეობა უკიდურესად დაიძაბა. საბჭოთა ხელისუფლებამ გადაწყვიტა გადამჭრელი ზომები მიეღო და ძირშივე აღეკვეთა ეროვნული მოძრაობის გაძლიერება. 1989 წლის 8 აპრილს, კრემლის დავალებით, საქართველოს რესპუბლიკური აქტივის სხდომაზე მხარი დაუჭირეს მომიტინგეთა წინააღმდეგ მკაცრი ზომების მიღების წინადადებას. იმავე დღეს გამოქვეყნდა სსრკ-ის უმაღლესი საბჭოს ბრძანებულება, რომლის თანახმადაც მკაცრდებოდა მიტინგებისა და დემონსტრაციების აღკვეთის პირობები. ეს ბრძანებულება უშუალოდ თბილისის მოვლენების აღკვეთის მიზნით მიიღეს. ყოველივე ამით შეიქმნა მიტინგის დარბევის „იურიდიული“ საფუძველი.

9 აპრილის დილისათვის მიტინგის დასაშლელად გამოყენებულ იქნა ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარის ნაწილები. მოსკოვიდან თვითმფრინავებით გადმოისროლეს საბჭოთა კავშირის შინაგანი ჯარების სპეცდანიშნულების ასობით ჯარისკაცი გენერალ ეფიმოვის მეთაურობით. მიტინგის დაშლის ოპერაციას უშუალოდ ხელმძღვანელობდა

ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალი იგორ როდიონოვი. დილის 4 საათზე დამსჯელმა ნაწილებმა მომიტინგეებს ყველა მხრიდან შემოარტყეს ალყა. ისინი შეიარაღებული იყვნენ ხელკეტებით, ორლესული მახვილებითა და მომნამვლელი გაზით.

სამხედრო ჯავშანმანქანების კოლონა, რამდენიმე ასეული ჯარისკაცის თანხლებით, იერიშით შეიჭრა მთავრობის სასახლის წინა მოედანზე და შეუბრალებლად დაუწყო ჩეხვა მომიტინგეებსა და მოშიშმილეებს, რომელთა უმრავლესობა ქალები იყვნენ. სადამსჯელო ჯარებმა, რომელსაც გენერალი ი. როდიონოვი ხელმძღვანელობდა, ქართველი მამულიშვილების აქცია სისხლში ჩაახშო. საბჭოთა კავშირის მაშინდელი საგარეო საქმეთა მინისტრი, ედუარდ შევარდნაძე, რომელსაც ეროვნული მოძრაობა 9 აპრილის სისხლიანი მოვლენების ორგანიზატორად თვლის დღესაც დაუსჯელია! საბჭოთა არმიის სადამსჯელო ნაწილებმა გაუგონარი სისასტიკით დაშალეს მშვიდობიანი მიტინგი, რის შედეგადაც მოედანზე დარჩა 19 მოკლული ადამიანის, აქედან 16 ქალის (მათ შორის, ერთი ორსულის) გვამი. 2000-ზე მეტი ადამიანი გაზით მოინამლა, მრავალი კი დაიჭრა. 9 აპრილს უღმერთო-კომუნისტურმა სადამსჯელო ორგანოებმა ადამიანების მოსანამლად გამოიყენეს მანამდე უცნობი ქიმიური შემადგენლობის მომნამვლელი გაზი, რომლის გამოყენებაც აკრძალული იყო საერთაშორისო კონვენციით.

9 აპრილის სისხლიანმა მოვლენებმა კიდევ უფრო გააძლიერა ეროვნული მოძრაობა, კიდევ უფრო შეუპოვარი გახდა ხალხის ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის. და აი, 1990 წლის 28 ოქტომბერს საქართველოს მოსახლეობას მიეცა საშუალება, აერჩია ეროვნული ხელისუფლება, რომელმაც 1991 წლის 9 აპრილს საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა გამოაცხადა.

საქართველოს უახლეს ისტორიაში 9 აპრილი შევიდა როგორც დამოუკიდებლობის აღდგენის დღე. ამ დღეს ქართველი ერის ზეიმს სევდაც დაჰკრავს ეს დღე 1989 წლის 9 აპრილს მთავრობის სასახლესთან საბჭოთა არმიის ნაწილების მიერ სასანგრე ნიჩბებით აჩეხილი ქართველების ხსოვნის დღე არის

საქართველოს უზენაესმა საბჭომ მიიღო ერთადერთი სწორი გადაწყვეტილება და 9 აპრილი, 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმის შედეგებზე დაყრდნობით, საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის დღედ გამოაცხადა!

სურათზე დარჩენილხარ
მარტო მოგონებად

გივი
სისარულიძე

რუსუდან სისარულიძე

ბეულდის სურათთან

სურათზე დარჩენილხარ
მარტო მოგონებად
ცრემლებით მევსება
მიმქრალი თვალები,
ცხოვრების მანძილზე
რა აღარ მინახავს
ვინ არ შემხედრია,
როგორი ქალები,
მაგრამ შენი წასვლით
ეულად დამტოვე
გულზე გამიჩინე ნაიარევი.
რა უცნაური
ყოფილა სიკვდილი
როგორი სწრაფი და
როგორი ნახეარევი,

დღეები დღეებს
მიჭყვება წამივით,
ჩემი ცხოვრება
ირწევა ნავივით,
ღმერთის ნებაა
ეს უველაფერი
და თავს ვერ დააღწევ
ტირლით, ბღავილით.
აგერ მიკაკუნებს
კარებსზე სიკვდილი,
მაგრამ ვერ დამაკლო
მანც ვერაფერი,
აღბათ იმიტომ, რომ
ღმერთით იწეება და
ღმერთითვე მთავრდება
ქვეყნად უველაფერი.
მე კი მზადა ვარ
სხეულით შეუერთდე,
და გაუვევ შარს გზას
უვავილით დაფენილს,
მანც რა არის
ჩვენი სიცოცხლე
ნეტა რა მოხდება,

ანდა წინ რა გველის.
ერთი ხელის მოხმით
სულს ვერ გაუდექი,
მანც სულ სხვა არის
მასთან განშორება,
ჩემ აზროვნებაში
კი ბევრჯერ შევქმელი
სხეულის გმობა და
მასთან დამორება.
რამდენი ძმაკაცი მომიკვდა,
არ ვიცი,
რამდენი ჩაიძირა
წარსულის მორევი,
დავდივარ ამ ქვეყნად
ბებერი ხარცივით
ეულად გარეული
ამოდენ ხბორებში.
ანდა რა აზრი აქვს
ისეთ სიცოცხლეს,
როცა გიუურებენ
და არც გიუურებენ,
არავის ახსოვნარ
და არვის სჭირდება.

ფიჩრი სააღდგომოდ საქართველოში არ ყოფნის გამო

ქარი დაგრილებს
 ცრემლიან ქუჩასზე
 და ესეთება
 ჭიშკარის კარბჭეს,
 მარტო მაშინ ვხვდები,
 რომ ჯერ ცოცხალი ვარ
 და ქარის გრიალი
 სიცოცხლეს მანიჭებს,
 წვიმიან ამინდში,
 ცრემლიან ქუჩასზე,
 ეულად მიუყვები
 დარდიან ბილიკებს,
 თითქოს დედამიწა
 სიუვარულს მიცხადებს
 და მაგრძნობინებს რომ
 არსად გამიშვებს.
 და ასე შემოვრჩი
 ეულად ქვეყანას,
 რიგი დაუკარგე და
 რიცხვები ამერია,
 ნეტავ რად მიბოძა
 უფალმა სიცოცხლე,
 როცა სამეგობროს
 სიკვდილი დაერია.
 რადგანაც ასე
 ინება განგებამ,
 ამ ქვეყნად ვიყო და
 და თან არსად წავიდე,
 სიკვდილი ბავშვივით
 ხელში ავიტაცე და
 მხარზე გავიდე.
 ასე დავდივარ
 და დამაქვს სახანე,
 აღარც მოვიშორებ,
 სანამ მუხლი მიჭრის,
 ასე გატარებ
 ჭირვეულ ბავშვივით,
 სანამ ძალა მაქვს და
 ღმერთი არ დამიშლის.

ზაურ ხიდუშელი, წარმოშობით რაჭველი, გულუბრყვილობითა და სულგრძელობით აღსავსე შორეული ამერიკიდან აკვირდება მშობლიური ქვეყნის მაჯისცემას. აგერ უკვე აღდგომის დღესასწაული ახლოვდება, განიცდის, რომ საახლობლოში ბევრი გარდაცვლილია და მათ სულებს ქრისტეს აღდგომას ვერ მიულოცავს. ამიტომ თავის ნაფიქრს და ნააზრევს წერილის სახით უგზავნის რედაქციას. ეს უცხოეთში გადახვეწილი ადამიანისთვის ხომ ერთგვარი შვებაა.

„თქვენს საფლავებთან მოსვლა
და მუხლის მოდრეკა მომინდა“
ლ. ასათიანი

ამ რამდენიმე წლის წინ ბონდო გაგნიძემ გაზეთ „რაეოში“ ჩემი სააღდგომოდ დაწერილი წერილი დაბეჭდა;

„თქვენს საფლავებთან მოსვლა და მუხლის მოდრეკა მომინდა“.

სულ მალე ბონდოც ნავიდა ამ ქვეყნიდან, ნათელში ამყოფოს ღმერთმა.

და აი ახლაც, წლეგანდელი წლის აღდგომის დამდეგს ისევ არ მასვენებს ფიქრი იმაზე, თუ ვის საფლავთან ყოფნას და დგომას ვერ შევძლებ, ჩემი საქართველოდან ათი-ათასი კილომეტრის სიშორის გამო, აქ, ნიუ-იორკში ქართულ ეკლესიაში მისვლა, პანაშვიდის გადახდა და სანთლების ანთება მომინევეს მათთვის.

ესენი ჩემი წინაპრები — ჩემი ბებია და ბაბუა, მამა და დედა, ჩემი დედამამიშვილები (ანზორი, ციცო, თენგი), საგვარეულო და მეგობრები არიან. თითოეულმა მათგანმა გულის ნაწილი თან წაიღეს.

გასულ წელს რამდენიმე თვით საქართველოში ვიყავი ჩამოსული, როგორც შევძელი მოვინახულე ჩემიანების საფლავები, შესანდობარიც ვუთხარი მათ სულელებს. თითქოსდა ცოტაოდენ ვალმოხდილად ვიგრძენი თავი.

და აი, ახალი ტკივილი გაჩნდა, ჩემი უახლოესი ადამიანი, **ბესო ხიდუშელი**, ცუდად გახდა, სენი განუკურნავი აღმოჩნდა. ავადმყოფობის დროს 6 ოქტომბერს რამდენიმე ახლობელმა დაბადებიდან 72 წელი აღუნიშნეთ, 16 ოქტომბერს კი გარდაიცვალა.

ერთად გავიზარდეთ, სანთელივით დადიოდა ჩემს საბიძაშვილოში და ჩვენი ერთად ყოფნისთვის თავგადადებული იყო, ნავიდა იმ ქვეყანაში. ბესოს გარდაცვალებამ ერთი ხალხური გამონათქვამი გამახსენა.

„ღმერთო, რა დიდი ბრალია
სიკვდილი კაი უმისაო“.

რამდენჯერ უთქვამს ჩემთვის სუფრაზე „შენს უკან ნუ მაცოცხლოსო ღმერთმა“. ასე ძირითადად თავისზე უმცროსებს და ძალიან ახლობლებს ეუბნებიან ხოლმე, მე კი მასზე 2 წლით დიდი ვიყავი და ვუშლიდი ასე ნუ ამბობ-მეთქი. 25 ოქტო-

მბრისათვის თვითმფრინავის ბილეთი მქონდა აღებული, ნიუ-იორკში გასაფრენად ვემზადებოდი. ვნუხდი ასეთი ავადმყოფი როგორ დამეტოვებინა. თითქოს აქაც ჩემზე იფიქრა. ჩემს ნასვლამდე გარდაიცვალა. მეუღლემ, ნათელამ დაატირა, შენ იმიტომ დააჩქარე სიკვდილი, ზაური რომ არ გაგენვალებინა უკან ჩამოსასვლელადო. როგორი მოსასმენია?

თბილისის ზღვაზე ჩემიანებთან ახლოს დავასაფლავეთ, ჩემო ბესო! ღმერთს ვთხოვ ნათელში ამყოფოს შენი ლამაზი სული. ვეცდები შენს მირანდას და ერეკლეს შენს მაგივრად მოვეფერო, ნათელას შეუმსუბუქო უშენობა.

ახლა კი ჩემს **მზია მალალდაძეს** უნდა დავუჩოქო საფლავთან.

მზიკა! შენ ზაური მალალდაძის და ციცო ხიდუშელის (ჩემი დის) დიდი და ლამაზი სიყვარულის ნაყოფი იყავი. 22 წლის ვიყავი შენ რომ გაჩნდი. სახელი ჩემმა ძმამ, თენგიმ დაგარქვა. იქიდან მოყოლებული შენი ცხოვრების ყველა ეპიზოდის აქტიური მონაწილე ვიყავი სკოლაში, ინსტიტუტში, სამსახურში, ყველგან, მემამყებოდა შენი სილამაზისა და ნიჭის გამო. შენი ქორწილის თამადაობაც არავის დავანებე, ვიფიქრე მოფერება და ხობტა არ დაგკლებოდა.

ანგელოზებივით შვილები და შვილიშვილები გაზარდენ, მეუღლემ ადრე დაგაქვრივა და კრუხივით გადაეფარე შენს შვილებს. რატომ, რატომ არ მოუარე შენს თავს, სხვის ჯანმრთელობაზე ზრუნავდი. მთელი ჩვენი სანათესაო შენგან ველოდით შველას, შენ კი თავს ვერ მოუარე. ამდენი სიკეთისმთესველი როგორ გაგიმეტა დალოცვილმა ღმერთმა.

ამაყად იტყოდი ხოლმე შვილიშვილი მყავსო. შენს შვილებს დედა და შვილიშვილებს ბებია დიდხანს უნდა ჰყოლოდათ.

მზიკა! იმის მაგივრად, 15 მარტს დედის (ციცოს) დაბადების დღეს სასაფლაოზე თაიგულებით მისულიყავი, შენგან გულ-დათუთქული ადამიანები შენს ორმოცზე, შენს საფლავთან იდგნენ. გვაპატიე მე და ლეილას მათ შორის რომ არ ვიყავით. შენი დავინწყება შეუძლებელია, ჩემო ლამაზო გოგო. ღმერთმა ნათელში ამყოფოს შენი ლამაზი სული, დაგილოცოს და გიმრავლოს დანატოვარი მონაგარი!

ამინ!

ზაურ ხიდუშელი

2015 წლის მარტი. ნიუ-იორკი.

სანამ ვიცოცხლებ, დავდგები მენად

ლაილა გაფრინდაშვილი

ვეფერები თბილისს

ნეტავ მქონდეს ფიროსმანის ნიჭი
მთაწმინდიდან გავხედავდი თბილისს,
მწვანე მოლხე გადავშლიდი ტილოს,
დავხატავდი: სამებას და სიონს,
ქართლის დედას დავადგამდი გვირგვინს,

გავუფენდი ნარინჯისფერ ფარდავს,
მოვხატავდი ჩემს ჭაღარა თბილისს
მოწის ფერს შემომოვავლებდი ქარგად.
დავხატავდი: მეტეხს, ნარიუალას,
აივანზე მოწიულ მერცხლის ბუდეს,
სინაგოგას, ძველ თბილისურ ხედებს,
ბარათაშვილს და მტკვარს მობუტბუტეს.

მეუბოვეს ჭრელა-ჭრელა კაბით
ფაეტონში შებმულ ლურჯა ცხენებს,
სიუვარულით მოალერსე წყვილებს
ორთაჭალის ბაღებსა და ველებს...
...ნეტავ მომცა ფიროსმანის ფუნჯი,
გავუცოცხლო თბილისს იეთიმ გურჯი!
საქართველოს დედასა და სინდისს,
ვეფერები ჩემს ჭაღარა თბილისს!

სიცოცხლის აზრი

ტკივილს მალამოდ ედება
სათნო, თათუნა ხელი,
სევდას მინაცვლებს ხალისით
მკერდს ჩახუტება შენი.
ცრემლის მდინარეს დამიშრობს
მნათი ღიმილი, მწველი,
განმკურნავს, წელულს დამიამებს
კოცნა, ამბორი წრფელი.
ახლა შეგერია ვირუსი,
ბებო გაულაპებს წამალს,
აღარ მიუვარხარ, ბებიკო,
მასხენებ სშირად, მალ-მალ.

გულს მთუთქავს შენი წყენა და
ვერც შენს გაბუტვას ვიტან,
არ გამიბრახდე, ლუკანო,
ზატეებას გთხოვ... ვფიცავ!..
სიცოცხლეს აზრი მიტომ აქვს,
შენ და გიგი რომ მუაყნართ,
კაცურ კაცებად გამოვზრდით,
არ გიღალატებთ არც წამს.
მერე, როდესაც ბებიკოს
დასეტყვავს ქვა და კოხი,
გულისტკივილით გამგზავნით...
მხადა მანქვს ჩემი ქონი.

ფიქრები...

მეუღლის სსოვნას

გუშინწინ ვიუაგ შენს საფლავზე,
დავრგე ტიტები,
სანამ ცოცხალი ვარ, მე ამ სახლზე
გულით ვიქნები,
ფიქრებმა მძლია, მიმოფანტა გულში
წარსული,
რაც ჩვენთან არ ხარ, ორი წელია
უკვე გასული.
აქ ვეგლანფერი მოცულია იდუმალებით,
გული დამძიმდა, ტკივილი იგრძნო,
ცემს გამალებით,
ცრემლები ვძლიე, ვიქეც მუნჯად,
ვაშტერე თვალი,
აქ მოსვლით, ფიქრით, მსურს მოვიხადო
ქალური ვალი!
რაგინდ გავრმელდეს და შეიქმნას
სიცოცხლე ვრცელი,
სულ ბოლოს მაინც ეს სახლია
ჩემი და შენი,
სანამ ვიცოცხლობ დავდგები მენად,
არ დავერი ფარხმალს,
ბოლოს ამ სახლშიც არ შევშინდები,
რადგან შენ აქ ხარ.

„მიიღე კვერთხი ესე, რათა დამნსყო რწმუნებული შენდა სამნსო ქრისტესი, რომელსა რწმენის შენი, იყავნ მათ ზედა კვერთხი და სიმტკიცე და რომელსა არა რწმენის შენი და უღებ იქმნეს, მიაქციე მას ზედა საგვემებლად კვერთხი ესე შენი სატანჯველად მისსა“ — ღმერთმან აღმასრულებინოს ეს კურთხევა, ნატრობდა მეუფე ელისე. უფალმა ნატვრა აუსრულა, თავმდაბალობის, კეთილშობილების, ზნეობისა და სინმინდის თვალსაჩინო მაგალითად აქცია მისი სპეციაკი სული.

შქმერში, რაჭის (ონის მუნიციპალიტეტის) ერთ-ერთი ულამაზეს სოფელში, ჯოხაძეების ოჯახში ვაჟი დაიბადა, ელდარი დაარქვეს. ჩვეულებრივი ბავშვი იყო, ათეიზმის მრწამსის გაზიარება უჭირდა, ჭაბუკს გული ეკლესიისკენ მიუწევდა, ბობოქარი სული სინმინდეებისაკენ ილტვოდა. ერთ დღესაც სიონის საკათედრო ტაძარში ამოყო თავი. ელდარი მიხვდა, რომ სწორედ ეს იყო ადგილი, სადაც მისი სული შვებას განიცდიდა.

ერთ-ერთ მღვდელს დაუახლოვდა და ჩუმად ჰკითხა, საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქს სად ვნახავო?

მოდღვარს ჩაეცინა, ჭაბუკს თავზე ხელი დაადო, დალოცა და უთხრა, პატრიარქი ეფრემ მეორე მე გახლავარ, შვილო ჩემო. ეს იყო მისი პირველი

შეხვედრა სასულიერო პირთან. სკოლის მოწაფე იყო, როცა მღვდელმა პახუმ (ობოლაძემ) სიონის ტაძარში მონათლა.

აქედან გაიკვლია გზა ეკლესიისაკენ, გზა მეტად რთული და მიმე იყო, თუმცა ელდარის სულიერ სიმნიფესა და მიზანსწრფულობას მყარი და მტკიცე ნებისყოფა ამაგრებდა და ნელ-ნელა უფალს უახლოვდებოდა.

ელდარ ჯოხაძემ 1966 წელს თბილისის მე-4 საშუალო სკოლა, შემდეგ კი 51-ე პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებელი დაამთავრა. 1966 წლიდან მუშაობდა ქარხანა „პლასტმასში“ ელექტროზენიკლად, 1968-1969 წლებში - სოფელ შქმერის რვანლიანი სკოლის მათემატიკის მასწავლებლად. 1970 წელს სწავლა განაგრძო

თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საღამოს განყოფილების ელექტროამძრავ მანქანათა და საწარმოო დანადგართა ავტომატიზაციის სპეციალობით, რომლის სრული კურსი 1976 წელს დაამთავრა. ინსტიტუტში სწავლის პერიოდში იგი მუშაობდა თბილისის ელექტრონაკეთობათა სამმართველოში, „თელასი“-ს სადისპეჩერო განყოფილებაში, თბილისის „რადიოქარხანაში“. ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ დაინიშნა ამავე საწარმოს ენერგეტიკულ განყოფილებაში ინჟინრად. 1976 წლიდან მუშაობდა გარდაბნის რაიონის ლითონკონსტრუქციების ქარხნის თბილისის ფილიალში საამქროს უფროსად, შემდეგ კი საქართველოს სამხატვრო ფონდში, სადაც ასრულებდა ჯერ ტექნიკური ზედამხედველის, შემდეგ მთავარი ინჟინრის მოვალეობას, აქ მას მიენიჭა ხალხური ოსტატის წოდება.

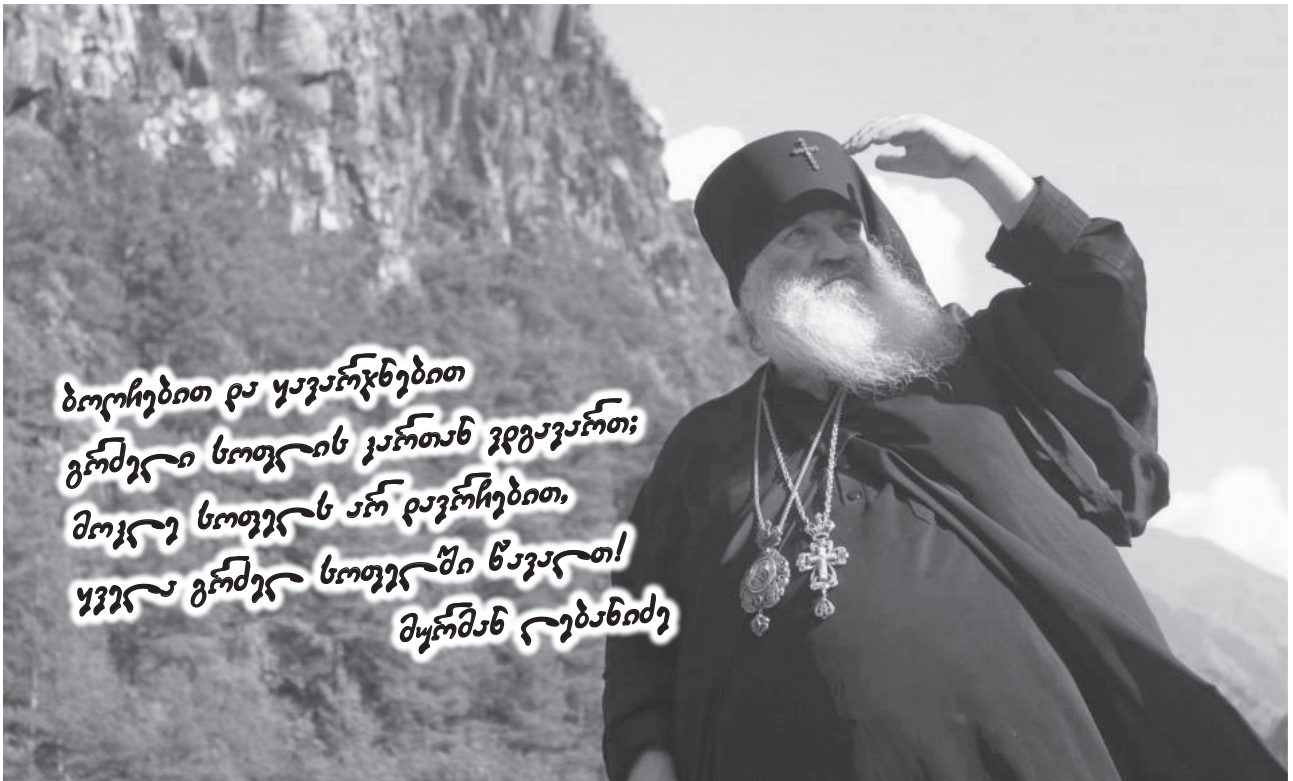
1980 წლიდან სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით დაინიშნა საქართველოს საპატრიარქოს მშენებლობისა და რესტავრაციის განყოფილების ინჟინრად. ამ თანამდებობაზე მუშაობის დროს იგი მონაწილეობდა სიონის საკათედრო ტაძრის,

დიდუბის ეკლესიის, მარტყოფისა და მანგლისის საპატრიარქო რეზიდენციების რესტავრაციასა და მშენებლობაში. 1982 წლიდან იგი საქართველოს საპატრიარქოს სასაწყობო მეურნეობის გამგე და ქაშუეთის წმიდა გიორგის ეკლესიის მნათეა. 1983 წლის 19 ივნისს თბილისის სიონის საკათედრო ტაძარში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის მიერ ხელდასმულ იქნა დიაკვნად და სახელად ეწოდა ელისე. იმავე წლის სექტემბერში დიაკვანი ელისე ხელდასმულ იქნა მღვდლად და გაიგზავნა ნალკის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიის მღვდელმსახურად. 1983 წელს მღვდელი ელისე ჯოხაძე ჩაირიცხა მცხეთის სასულიერო სემინარიაში. 1983-1996 წლებში მამა ელისე ჯოხაძე ღვთისმსახურებას აღასრულებდა ნალკის, ნიკორწმინდის, გორის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის, მცხეთის სვეტიცხოვლის, ანანურის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის, თბილისის წმიდა პანტელეიმონ მკურნალის, დიდუბის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის, თბილისის ანჩისხატისა და მეტეხის ეკლესიებში.

მამა ელისემ XX საუკუნის 20-იანი წლებიდან ადმინისტრაციული წესით დახურულ და 80-იან წლებში ახლადგახსნილ გორის, ანანურისა და პანტელეიმონ მკურნალის სახელობის ეკლესიებში პირველი წირვა-ლოცვა აღასრულა. ნიკორწმინდაში მსახურების დროს იგი დაჯილდოვდა ოქროს ჯვრის ტარების უფლებით, ხოლო გორის ეკლესიაში მსახურების დროს აღყვანილ იქნა დეკანოზის ხარისხში. მღვდელმსახურების პარალელურად იგი ეკლესიებში ატარებდა სარესტავრაციო სამუშაოებს. მეუფე ელისეს მიერ დამზადებულია ძველი საპატრიარქო შენობის ფანჩატურის დედაბოძი. მან შეასრულა და დადგა გორის ეკლესიისა და სოფელ ვაქირის (სიღნაღის რაიონი)

იოანე ნათლისმცემლის სახელობის ეკლესიის წმიდა დიდმონაშემ ბარბარეს სახელობის ეკვდერის კანკელები. მან შეასრულა წმიდა დიდმონაშემ პანტელეიმონ მკურნალის სახელობის ეკლესიის გუმბათის ჯვარი, რომლის დადგმაშიც თვითონვე მიიღო მონაწილეობა, მანვე დაამზადა გორის ეკლესიის კანკელის აღსავლის კარები, ანჩისხატის ქვის სამკვეთლო, არმაზის ახლადაშენებული წმიდა ნინოს სახელობის ეკლესიის დასავლეთ ფასადის „აყვავებული ჯვარი“, ნიკორწმინდის ეკლესიის ქვის ანალოგია, საქართველოს საპატრიარქოს გალაგნის სამხრეთ და აღმოსავლეთ კედლების ქვის ცხრა ჯვარი. მღვდელმთავრობის დროს აღადგინა სოფელ პატარა ონის წმიდა ნიკოლოზის სახელობის ეკლესიის XI საუკუნის კანკელი. ჭრებალოს წმიდა ნიკოლოზის სახელობის ტაძარში შეასრულა ქვის ახალი კანკელი. თბილისის ეკლესიებში მსახურების პერიოდში დეკანოზი ელისე ასრულებდა საქართველოს საპატრიარქოს სახლთუხუცესის მოვალეობას და ხელმძღვანელობდა ახალი ეკლესიების გახსნის განყოფილებას, იყო სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის მდივანი.

1996 წლის 14 მარტს უწმიდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წმიდა სინოდმა, თბილისის მეტეხის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის წინამძღვარი

დეკანოზი ელისე ნიკორწმინდელ ეპისკოპოსად გამოარჩია. იგი აღიკვეცა ბერად, აყვანილ იქნა არქიმანდრიტის ხარისხში. 1996 წლის 17 მარტს, არქიმანდრიტი ელისე უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II-მ სინოდის წევრების, ჩეხეთისა და სლოვაკეთის ეკლესიის წარმომადგენელ მიტროპოლიტ ქრისტეფორეს (იგი ამჟამად ჩეხეთისა და სლოვაკეთის ეკლესიის მეთაურია ს.ვ.) თანდასწრებით აკურთხა ეპისკოპოსად. 2000 წლის ნოემბერში მეუფე ელისე აყვანილ იქნა მთავარეპისკოპოსის ხარისხში. 2007 წლის 25 დეკემბერს დაჯილდოვდა წმიდა გიორგის I ხარისხის ორდენით. ხოლო 2008 წლის 27 ივნისს წმიდა წინასწარმეტყველ ელისეს ხსენების დღეს აყვანილ იქნა მიტროპოლიტის ხარისხში.

მეუფე ელისე საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო სინმიდეთა მოძიებისა და დაცვის განყოფილებას ხელმძღვანელობს. მიტროპოლიტ ელისეს ძალისხმევით ნიკორწმინდის ეპარქიაში განახლებულია ქვაზე კვეთის და მოჩუქურთმების ტრადიცია. მის მიერ ან მისი ხელმძღვანელობით ნაკეთები ქვის კანკელები აღმართულია ჭრებალოს წმიდა ნიკოლოზის, უწერის სინამიდის, პატარა ონის, წმიდა ნიკოლოზის, პატარა ონის წმიდა გიორგის, ნიკორწმინდის საკათედრო ტაძარსა და სხვა ეკლესიებში. ეპარქიაში პერიოდულად გამოდის ჟურნალი „ორნატი“ და გაზეთი „ნიკორწმინდა“.

გამოთხოვება ნიკორწმინდელ

მიწოდებული ელისესთან (კობახე)

20 მარტი... დილიდან თოვდა... რძისფერმა ნისლმა დაფარა არე-მარე... სიცივე ძვალსა და რბილშიგაგვიჯდა ყველას... ნიკორწმინდის ტაძარში ხალხმა ნელ-ნელა დაიწყო მოსვლა... მოდიოდნენ ჯგუფ-ჯგუფად, მოდიოდნენ ყვავილებითა და დიდი თაიგულებით... ჯარისკაცები, მედიკოსები, მასწავლებლები, მოსწავლეები... მოდიოდნენ საქართველოს ყოველ კუთხეში გაფანტული მადლიანი რაჭველები... ტაძარში ერთმანეთს ენაცვლებოდა სხვადასხვა მაგალობელთა გუნდების მიერ შესრულებული საგალობლები... სასულიერო პირები ერთმანეთის მონაცვლებით იხდიდნენ მეუფე ელისეს სულის სახო პანაშვიდს... ეს ორი დღე გლოვაში გაატარა დიდებულმა ნიკორწმინდამ... მთავარეპისკოპოსი ეფრემიც მობრძანდა, მოკრძალებულ მღვდელმთავარს მოკრძალებული პანაშვიდი გადაუხადა და თვალცრემლიანი გაერიდა დიდებულ ტაძარს... თერჯოლისა და ტყიბულის მიტროპოლიტმა, საქართველოს ეკლესიის წმიდა სინოდის უხუცესმა წევრამ, ღმრთისმეტყველების დოქტორმა გიორგიმ (შალამბერიძემ) თავისი ჩვეული ღიმილით გაიხსენა მეუფის გვერდით გატარებული წლები და ბოლოს აღელვებული ხმით გამოეთხოვა თანამწირველს „მადლობა ძმაო, იქ შევხვდებით!“ დაღამდა, ასეთი კუშტი და ცივი ღამე არასოდეს ალბათ აღარასოდეს დაუდგება ნიკორწმინდას... ტაძარში ქვითინი მატულობს. ეს ერთი ღამეც და დასრულდება ნიკორწმინდელი მღვდელმტავრის სააქაო ყოფა...

ინათა თუ არა ნიკორწმინდის ზარები აუწყებდა საქართველოს სამეუფო წირვის დანყებას... გორისა და ატენის მიტროპოლიტმა ანდრიამ (გვაზავა) ჭყონდიდელი მიტროპოლიტის პეტრეს (ცაავა) თანამწირველობით საგანგებოდ ამ დღისთვის ნიკორწმინდის საკათედრო ტაძარში სამღვდელმთავრო წირვა აღავლინა... ისევ აუტანელი სიცივე, ისევ რძისფერი ნისლი, თოვა და

სუსხი უტევედა ნიკორწმინდას... 21 მარტის დილის 9 საათიდან არ შეწყვეტილა მეუფე ელისესთან გამოთხოვების მსურველთა რიგი... სათითაოდ იჩოქებდნენ მის ცხედართან და ამბორით ემშვიდებოდნენ მორიდებულ უბრალო და თავმდაბალ მღვდელმთავარს, რომელმაც თავისი ადამიანობით ღრმა და შინაარსობრივი კვალი დატოვა საქართველოს ეკლესიის ახალ ისტორიაში. ხანდახან ქალებზე მეტად მამაკაცები ტიროდნენ და მალულად იწმინდნენ ცრემლებს... ცრემლებს, რომლებიც აღსავეს იყო გულწრფელობითა და სიყვარულით.

ნიკორწმინდის ტაძარში შეიკრიბნენ დედაეკლესიის გამორჩეული ადამიანები, წმიდა სინოდის წევრები, სასულიერო პირები თბილისიდან, კახეთიდან, ქართლიდან, სამეგრელოდან, იმერეთიდან... ქვითინი მატულობდა.. დასრულდა ნიკორწმინდის ეპარქიაში ერთი მეტად ღრმა და შინაარსობრივად აღსავეს ოცნლიანი ეპოქა, ეპოქა, რომელიც შექმნა რაჭველმა კაცმა-დინჯმა, მშვიდმა და სიყვარულით გაჯერებულმა მიტროპოლიტმა ელისემ... გამოასვენეს კუბო და მანქანამ გეზი აიღო რაჭის უშორესი და ულამაზესი სოფლის-შქმერისკენ. ეს ის შქმერია, რომელზედაც დიდი ვახუშტი წერს: „ხეორის სათავის მცირეს ტბის ქუეით, ჩრდილოთკენ, კლდეს გამოსდის წყაროდ დიდი მდინარე, და ამ ორის წყლის შესართავს ქუეით არს შქმერი, დაბა დიდი, უვენახო, უხილო,

მეუფე ელისე

მსგავსი სხუათა მთის ადგილთა და შუენიერ ზაფხულის ფრიად." ამ ლამაზმა სოფელმა და დიდებულმა მშობლებმა შობეს მიტროპოლიტი ელისე, და ამიტომაც გადანყვიტა მეუფემ მისი ცხედარი დაბრუნებოდა იმ ადგილებს და სერებს, სადაც დაიბადა, სადაც ფეხი აიდგა, სადაც ყრმობა გაატარა და სად „მამა-პაპა ეგულის“....

ონიდან 21 კილომეტრში მდებარე სოფელში უხვი თოვლი დაგვიხვდა.. გზაში გაზაფხულის სურნელი დამატორობლად იჭრებოდა ავტომობილის ფანჯრებში, მაგრამ რაც უფრო მალლა ავედით თოვლის საფარმა თითქმისერთმეტრსმიაღწია...ონის მუნიციპალიტეტის ხელშეწყობით გზა აბსოლუტურად განმენდილი

და მონესრიგებული იყო. ასობით ავტომანქანის კოლონა მიაცილებდა ძვირფასი ადამიანის კუბოს... მთის კალთებზე ფირუსულები ამოსულიყო ბლუჯა-ბლუჯა და თავდახრილი ეგებებოდნენ მეუფეს... და აი, გამოჩნდა შქმერი, რომელიც ზღვის დონიდან 1700-1750 მეტრზე მდებარეობს... სადღაც შორს გავაჩერეთ ავტომანქანა (რომლის საჭეს უაღრესად ღირსეული ადამიანი დეკანოზი გიორგი გელუტაშვილი მართავდა, რომლის ერთგულება და ღირსება მუდამ დასაფასებელია), რადგან ახლოს მისვლა ავტოკოლონის გამო გაგვიჭირდა. მეუფის ცხედარი თავის მშობლიურ სახლში დაასვენეს... დიდი, თეთრი „შუშაბანდიანი“ სახლიდან თითქოს დედ-მამა და განსვენებული დედ-მამიშვილები შემოეგება... ისევ რიგი, ახლა უკვე იქ დამხდურთამოკეთების, ნათესავების, ახლობლების, მეზობლების... ცოტაც და პროცესია დაიძრა ნმიდა ელისე წინასწარმეტყველის ახლადაგებული ტაძრისკენ, სადაც მეუფის ძვალთშესალაგია.. ეს ტაძარი გახდება რაჭველებისათვის ერთ-ერთი საყვარელი სალოცავი... აქ ხომ მისმა უპირველესმა შვილმა ისურვა დასაფლავება... პატარა, ერთნავიან ბაზილიკაში ყველა მსურველის შესვლა გაჭირდა. მხოლოდ მღვდელმთავრები და ოჯახის წევრები შებრძანდნენ.. იქაც ქვითინი, ლოცვა და საგალობლების ხმა

ცოტა ადრე წამოვედი.. ყელში ბურთი გამეჩხირა.. ცრელმებს ვერ ვიკავებდი... გზად გალკტიონის ლექსის სტროფი ამეკვიტა (16

მარტს მეუფე აღესრულა, 17-ში გალაკტიონის გარდაცვალების დღეა): „მიდიხარ... შენს ბედს ბევრი ინატრებს, მშვენიერს, ბედი სხვა არსად არის, შენ სივრცეებმა დაგიბინადრეს - შენ უკვდავების ხარ ბინადარი.“ ნავიდა მეუფე და დაგვიტოვა დიდი ტკივილი... ენით აუნერელი ტკივილი... თუმცა სიხარული თან ახლავს ამ ტკივილს და ეს სიხარულია ის, რაც ადამიანებს გვაძლებინებს და გვმატებს ძალას... ეს ძალა სიყვარულია, ეს ძალა ერთგულებაა, ეს ძალა ბოროტებაზე გამარჯვებაა... სწორედ ამ სამი სიტყვისთვის ღირს ცხოვრება. მეუფე ელისეს ცხოვრება იყო ნათელი მაგალითი ქართველი კაცის ღირსებითა და სიყვარულით, ტკივილითა და

განსაცდელით აღსავსე ცხოვრებისა, სადაც არათუ დაეცა და გატყდა, არამედ ზეცად ამაღლდა თავისი ღვანლითა და თავდადებით.

მეუფე სრულად იზიარებდა ჩვენი გმირი პატრიარქის სიტყვებს: „არ შეიძლება ითქვას - ჩვენ გვიყვარს ღმერთი, მაგრამ არ გვიყვარდეს ადამიანი... უსიყვარულოდ შეუძლებელია ცხოვრება, უნდა გვიყვარდეს ერთმანეთი. გვიყვარდეს მოყვასი ჩვენი; გვიყვარდეს, თუ გვინდა ვიპოვოთ ღმერთთან მისასვლელი გზა... თუ გვინდა, ვიყოთ ბედნიერნი. მხოლოდ იმ შემთხვევაში მოიპოვებს ადამიანი მაღლსა ღმრთისასა, როცა სულიერად გაძლიერდება და ამაღლდება“... ეს გზა არის რისთვისაც ღირდა ცხოვრება. ისევ გალაკტიონი მახსენდება, როდესაც ქებათა ქება უძღვნა დიდებულ ნიკორწმინდას:

„ენის სულმნათისად ასვლა ეროვანი:
ეელი გუმბათისა მაღალღეროვანი,
ცამდის აღერლი,
ნებით აღერლი,
სათნოდ აღერლი,
კშვენის, ნიკორწმინდა!“

დაახ, მეუფეს შევნოდა ნიკორწმინდა და ნიკორწმინდას შევნოდა მეუფე ელისე. ცათა სასუფეველი დაგიმკვიდროთ უფალმა, მეუფეო, დაგვლოცეთ და დალოცვილი ყოფილიყავით სამუდამო სავანისკენ მიმავალ გზაზე!

ქედის მოხრით, **მამუკა ხუციშვილი**

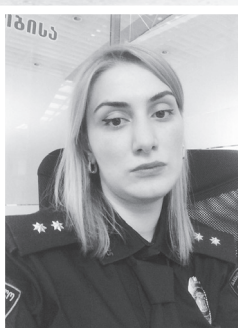

სანბრძლივი ავადმყოფობის
შემდეგ საქართველოს
მართლმადიდებელი ეკლესიის
წმინდა სინოდის წევრი,
ნიკორწმინდელი მიტროპოლიტი
მეუფე ელისე (ჯონხაძე) გარდაიცვალა!
ვუსამძივრებთ მთელს
მართმადიდებელ სამყაროს.
ღმერთმა გაანათლოს და სამუდამო
სასუფეველი დაუმკვიდროს.

**ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის
მაჟრიტარი ღვთაბატონის
გონა ენუქიძის პიურო**

საყვარელო მეგობრებო, მეუფე თადეოზის
შემდეგ კიდევ ერთი დიდი დანაკლისი განიცადა
საქართველოს ეკლესიამ, გარდაიცვალა მისი
მაღალყოვლადუსამღვდელოესობა, მეუფე ელისე
(ჯონხაძე) -მიტროპოლიტი ნიკორწმინდელი,
შესანიშნავი პიროვნება, კაცი უბრალო და
მართალი,დიდიპატრიოტი თავისისამშობლოსიდა
ეკლესიისათვის დიდად დამაშვრალი. საუკუნუდ
იყავნ ხსენება მისი, ხსენება და კურთხევა მისი!!!

მღვდელი ილია ჭილაძე

ჩვენს ოჯახს ჰქონდა ბედნიერება მეუფე ელისესთან ახლო
ურთიერთობისა, არაერთი დეტალი შემიძლია გავიხსენო...მისი ლოცვა-
კურთხევით აიგო რაჭაში მრავალი ტაძარი.2010 წელს ჩემს მამამთილს
სერგო ლობჯანიძეს დიდი ხნის ჩანაფიქრი- ოცნება აუხდა და საფუძველი
ჩაეყარა ტაძრის მშენებლობას სოფელ ღების ზემოთ ბრილში, სადაც
მეუფე ელისე მისი ავადმყოფობის მიუხედავად დიდი სიხარულით
წაბრძანდა (მან ფეხით განვლო რამდენიმე კილომეტრი, მანქანა ვერ
მიდის ბოლომდე) აკურთხა ადგილი, სადაც უფლის შეწევნით და მადლით
სერგო ლობჯანიძემ მეუფისა და ღირსეული ადამიანების გვერდში
დგომით ააშენა წმინდა გიორგის ბაზილიკის ტიპის ტაძარი.

თითქოს გუშინდელი დღესავით მახსენდება ყველა ის შეხვედრა, მასთან სტუმრობა, თუ
მისი საოცარი თბილი სიტყვები, ქადაგებები, მისი უზომო სიყვარული სამშობლოსადმი,
რაჭისადმი, ხალხისადმი.

მინდა სამძიმარი ვუთხრა მის ოჯახს, სრულიად საქართველოს მართლმადიდებლურ
სამყაროს, ჩვენს რაჭას და რაჭველებს. დიდი დანაკლისია მეუფე ელისე მართლაც დიდი
ადამიანი იყო, უფალმა დაუმკვიდროს ადგილი სადაც მართალნი განისვენებენ.

მეზი რეხვიავილი (მრავლი).

ლირსეული მოძღვარი დეკანოზი მამა ტარიელ კერესელიძე

ლოცვით განფენილი სული

წარმოშობით მთის რაჭიდან იყო, ბავშვობის წლები ონის ულამაზეს სოფელ ბოყვაში გაატარა. ბებიას, ქრისტინე ლებანიძეს ხშირად დაჰყავდა მე-XII საუკუნის მთავარანგელოზის სახელობის ეკლესიის ნანგრევებთან, სადაც პატარა შვილიშვილს უამრავ საინტერესო ამბებს უყვებოდა.

უფლის ნების გარეშე არაფერი ხდება – მოგვიანებით ნიკორწმინდელი ეპისკოპოსის მეუფე ელისეს ლოცვა-კურთხევით ძველ ნაეკლესიარზე აშენდა ონის გაბრიელ მთავარანგელოზის სახელობის ეკლესია, სადაც მამა ტარიელი ჯერ დიაკვნად, შემდეგ მღვდელმთავრად და წინამძღვრად მსახურობდა მეუფე ელისეს ხელდასმით.

2003 წელს გულის ოპერაცია დასჭირდა და იძულებული გახდა თბილისში გადმოსულიყო საცხოვრებლად, თავდაპირველად მიხილ ტვერელის სახელობის ეკლესიაში გაამწესეს, შემდეგ კი ბავშვთა მე-2 საავადმყოფოში გახსნა წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესია, რომელსაც სიცოცხლის ბოლო წუთამდე უდიდესი სიყვარულით და ერთგულებით წინამძღოლობდა.

მისი უდიდესი ძალისხმევით ტაძარი გამშვენდა, გალამაზდა, გაფართოვდა, მრევლი გამრავლდა, ეკლესიის კედლები უამრავი სასწაულმოქმედი ხატებით მოიფინა. მამა ტარიელი ყველას უყვარდა. იგი იყო ღირსეული მოძღვარი და ღირსეული წინამძღვარი. თავმდაბლობით და განსაკუთრებული სითბოთი გამოირჩეოდა. მიუხედავად ბოლო წლებში მძიმე სენისა და გაუსაძლისი ტკივილებისა, ყოველთვის განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობდა მასთან მისულ გაჭირვებულ და განსაცდელში მყოფ ადამიანებს. ის ეხმარებოდა ყველას, როგორც სულიერად, ასევე მატერიალურად, შეეძლო მოყვასისათვის უკანასკნელი თანხაც კი გაეღო.

როდესაც მღვდელმსახური გარდაიცვლება, მრევლი უპატრონოდ, მშობლის გარეშე დარჩენილად თვლის თავს და ეს საკმაოდ რთული გადასატანია. დეკანოზი მამა ტარიელი კეთილშობილი, მონესრიგებული, გულისხმიერი, პატიოსანი, აღაღმართალი მოძღვარი იყო.

დარწმუნებული ვარ იქიდან უფრო მეტად ილოცვბს ჩვენი სულების გადასარჩენად. ის ახლა ღვთის წინაშე დგას და მთელი არსებით ღვთისმშობელს, ჩვენ მფარველ ანგელოზებს ესაუბრება და გვლოცავს.

არასდროს დამავინწყებდა მამა ტარიელ კერესელიძე, ღირსეული მოძღვარი, რომელსაც ჩვენი გასაჭირი გულთან ახლოს მიჰქონდა, გვირჩევდა, ცოდვათაგან გვიხსნიდა, გვაზიარებდა, გვასწავლიდა.

მამაოს ჰყავს ღირსეული მეუღლე, მარიამ ნაეროზაშვილი, პროფესიით ფილოლოგი, წარმოშობით მთის რაჭის ულამაზეს სოფელ ჭიორიდან. მათ სამი ქალიშვილი და ორი შვილიშვილი ჰყავთ. მარიამის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ მთელი თავისი ნიჭი, გული, სული საყვარელ მეუღლეს უძღვნა. ის მამა ტარიელის უერთგულესი, მისთვის თავდადებული ადამიანია. ავადმყოფობის ბოლო წლებში გაუსაძლისი ტკივილების, ტანჯვის გამზიარებელი და მანუგეშებელი.

2014 წლის 16 ნოემბერს უდიდესი დანაკლისი განიცადა დედა-ეკლესიამ, მრევლმა, ოჯახმა, მეგობრებმა, თბილისმა, მთის რაჭამ.

გარდაიცვალა ყოფილი ჟვანიას სახელობის საავადმყოფოს, ამჟამად მიქაელ მთავარანგელოზის სახელობის საავადმყოფოსთან არსებული წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის წინამძღვარი დეკანოზი მამა-ტარიელ კერესელიძე.

მთის რაჭაში გაზრდილი მოძღვარი ავადმყოფობას, უმძიმეს სენს ქრისტიანულად, ვაჟკაცურად უმკვლავებოდა. სიკვდილსაც ღირსეულად და მშვიდად შეხვდა. უწმინდესის, პატრიარქის ილია მე-II-ის ლოცვა-

მარჯვნიდან პირველი დეკანოზი — მამა ტარიელ კერესელიძე. მამა მირაბი, მამა შალვა როსტიაშვილი, მამა ტარიელის სტიქაროსანი ბექა ჩალაძე

კურთხევით დასაფლავებულია ორთაჭალაში, იოანე მხედრის სახელობის ეკლესიის ეზოში. **წინამძღვარი მისი ძმა მამა გიორგი კერესელიძე.**

მან თავისი მოღვაწეობით მართლაც სასახელო გზა განვლო, არავინ იცის, ვინ როდის წავა ამ ქვეყნიდან, თუმცა ადამიანის სიკვდილი არ არსებობს, ის მხოლოდ გარდაიცვლება, თვალს მიეფარება. მამა ტარიელ კერესელიძემ გვიჩვენა სამშობლოს, ოჯახის, მშობლიური კუთხის, მოყვასისათვის თავდადების საუკეთესო მაგალითი.

რაჭის ყოველი სალოცავი შეენიოს მთის რაჭის სასახელო შვილის წინამძღვარ-დეკანოზ მამა ტარიელ კერესელიძის უკვდავ სულს. ნათელში ამყოფოს ღმერთმა.

რუსუდან (მანო) რახვიაშვილი –
ისტორიკოსი (მრევლი)

„უვანას საავადმყოფოსთან არსებულ წმინდა გიორგის ტაძარს განაგებდა წინამძღვარი დეკანოზი მამა ტარიელი. იგი იყო გულწრფელი, მოსიყვარულე, გაჭირვებულის შემწე და დამხმარე.

მის ავადმყოფობას ძალიან განვიცდიდი. იგი ჩვენ გულუბში უკვდავია, მან ისეთი დიდი სიკეთე დათესა, უფლის სიყვარულით მთელი საავადმყოფო მოაქცია. მისი სული უკვდავია“.

ვალენტინა ცირაქიძე (მრევლი)

„ნეტა იმ დროს, როცა თქვენ კლინიკაში მოხვედით და სამლოცველოს გახსნა გადაწყვიტეთ, მამაო. მაშინ სრულიად ახალგაზრდა იყავით და ჩვენც ახალგაზრდებს იქ მომუშავე ყველა პერსონალს თვალი აგვიხილეთ და გვასწავლეთ გზა უფლისკენ. მე პირადად უფრო მეტად შევიყვარე უფალი და ყველა წმინდა მამები, წმინდა დედები. მამაო, ბევრს განუხებდით ჩვენი ნუნუნით, ჩვენი გოდებით, ჩვენი გულისტკივილით და თქვენ არასოდეს უკან არ დაგიხევიათ, ოღონდ თქვენი ლოცვა-კურთხევით მრევლს რამე შევლებოდა. მამაო, ყველას გვაკლია თქვენი კეთილი გულით დალოცვა. თქვენი გახსენების დროს ყოველთვის თვალზე ცრემლი მოგვდის და გული გვტკივა. ღმერთმა კარგად გიმყოფოთ მეუღლე, მარიამი, თქვენი მონაგრის გასაძლიერებლად. ნათელი გედგათ სამუდამო სასუფეველში.

თქვენი კეთილად გამხსენებელი ბარბარე (მრევლი).

მინდა მოგიხროთ ჩემი ძვირფასი მამაოს-მამა ტარიელ კერესელიძის შესახებ, რომელიც ჩემი მოძღვარი იყო. ის მარტო მამაო არ იყო, ჩემთვის ის იყო მეგობარი, ახალბედი, ოჯახის წევრი. მამაო სწავლობდა ჩემს სულს, ხედავდა ჩემს სიხარულს, იმედებს, პრობლემებს და დიდ ტკივილს, რომელი ტკივილიც ანგრევდა ჩემ სულს და გულს. ანგრევდა მთელი 10 წელი. ტკივილი გამონყევული იყო ჩემი 39 წლის შვილის გარდაცვალების გამო რომ დამატყდა თავს. გაბოროტებულს არც კი ვიცოდი როგორ გამეგრძელებინა ცხოვრება. მამაო მირეკავდა სახლში, მამშვიდებდა, მიხსნიდა და მთხოვდა მივსულიყავი ტაძარში. არ შეიძლებოდა მისთვის არ დაგეჯერებინა. ჩემი მამაო კურნავდა ჩემს სულს და გულს. მისმა დაულალავმა მცდელობამ შედეგი გამოიღო. მან მე მომაბრუნა ტაძრისკენ და ცხოვრებისაკენ, მე უკვე სტიქაროსანი ვარ, რისთვისაც ჩემი მამაოს მაღლიერი ვარ.

მსუბუქი ყოფილიყოს მამა ტარიელისთვის თბილისის.

ნათელში ამყოფოს ღმერთმა მისი სული.

რაული ჩილუნაძე სტიქაროსანი 74 წლის

პაუა ცოფარაძის ცხოვრების გზა

შინაარსიანი და დატვირთული გზა განვლო ამ ქალბატონმა, რითაც გარშემო მყოფთ რწმენის, მოყვასის სიყვარულის, ერთგულებისა და კეთილშობილების ხილული მაგალითი დაუტოვა.

რასაც მისი განვლილი ცხოვრება გვკარნახობს: გამორჩეული აქტიურობით, სკოლაში შემოქმედებითად გატარებული წლები, ონის რაიონის სოფელ ხეთისა და კვაშხეთში, წარმატებით დამთავრებული ქუთაისის სამედიცინო ტექნიკუმი, უფროსი მედდის აღიარება კვაშხეთის 12 საწოლიან საავადმყოფოში. შემდეგ დაოჯახება, სამჯერ დედობრივი სიყვარულის უნაზესი განცდა და ჭრებალოს საავადმყოფოს ქირურგიული განყოფილება... თითქმის ნახევარი საუკუნე ემსახურა ქვემო რაჭაში ჭრებალოს ზონის სოფლების მოსახლეობას დაუზარლად, ახალგაზრდული ენერგიით. გამოცდილი ექიმები დიაგნოზის დასმისას ჭკუასაც რომ ეკითხებოდნენ და ისტორიის შედგენასაც მას ანდობდნენ. ეიმედებოდათ ყველგან და ყველაფერში კოლეგებს, მეზობლებს, სანათესაოს, შვილების მეგობრებსაც კი. მასში ხომ ერთად იყო თავმოყრილი შვილის, დის, მეუღლის,

დედისა და ბებიის გაერთიანებული ბუნება შერწყმული პატიოსნებასთან და მაღალ პროფესიონალიზმთან. თითქმის გრძნობდა აღსასრულს – სამი დღით ადრე შეიარა ყოფილი სამსახურის შენობაში. დაემშვიდობა შემორჩენილ თანამშრომლებს.

სიცოცხლის ბოლო წუთებშიც კი საამებელი სიტყვები ამოსდიოდა პირიდან, ლოცავდა ყველას: შვილებს, შვილიშვილებს, საახლობლოს, სამეზობლოს, კუთხესა და ქვეყანას.

მეუღლის დარდი გაჰყვა, რა თქმა უნდა ვაჟა კენჭაძეს უჭირს მეუღლის გარეშე ცხოვრება, მაგრამ ნიკა, ეკა, მარიკა დედის დანაბარებს არ უღალატებენ, გააძლიერებენ მამას. სხვაგვარად არც შეიძლება. დრო ელვისებური სისწრაფით გარბის, თუმცა შვილებმა იციან, რომ დედის დატოვებულ სახელს დრო და ჟამი ვერაფერს დააკლებს.

79 წლის ასაკში განერიდა სანურთოს, რომელმაც ახლობლების ალალი ცრემლი გაიყოლა თან.

ღმერთს შევთხოვთ ჩვენმა დანთებულმა სანთლებმა გაუნათოს და დაუმკვიდროს ცათა სასუფეველი.

თანასოფლელები და ახლო ნათესავები

ოთარ კობერიძე

ქანისა და ქანის შიღვა

საქართველოს სახალხო არტისტი **ოთარ კობერიძე** დაიბადა 1952 წლის 17 დეკემბერს ქ. თბილისში. 1948 წელს დაამთავრა თბილისის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტის სამსახიობო ფაკულტეტი და სოხუმის დრამატულ თეატრში მსახიობად დაიწყო მუშაობა. 1941 წლიდან მან თავის მოღვაწეობა კინო ხელოვნებას დაუკავშირა, წამყვანი და დასამახსოვრებელი როლებიც შეასრულა კინო ფილმებში: „შავ მთებში“, „ბაში-აჩუკი“, „სხვისი შვილები“, „ისინი მიდიოდნენ

ოთარ კობერიძე

აღმოსავლეთისაკენ“, „მეფის საცოლე“, „პატარა უფლისწული“, „წითელი კარავი“, „რუსტამის გმირობანი“, „დაისი“ და ა.შ.

ბატონმა ოთარმა გარდა კინომსახიობობისა სატელევიზიო ფილმების შექმნაშიც მოსინჯა თავისი შესაძლებლობები. იგი ავტორია სატელევიზიო ფილმისა „გამსვლელი პაიკი“ და აღმოსავლეთის

ექსპრესი“, დადგა სატელევიზიო სპექტაკლები „მეშვიდე“, „მოცეკვავე კაცუნები“, „სურათები“. აქტიური მონაწილეობა მიიღო მხატვრული ფილმის შექმნაში „ელოდეთ მოკავშირეს“, რომელიც გადაიღო „ქართულმა ფილმმა“ დოჟენკოს სახელობის კინოსტუდიასთან ერთად.

ბატონი ოთარი, გარეგნობით ახოვანი, მხარბეჭიანი და ვაჟკაცური შეხედულების იყო. მას საქართველოს თავად-აზნაურთა საკრებულომ „რაინდის ორდენი“ მიანიჭა წარწერით: „ღირსეულ

მამულიშვილს, ქართული ხელოვნების მშვენიერს, ნიჭიერ მსახიობსა და საზოგადო მოღვაწეს, ქართული ჯიშის მატარებელს, ჭეშმარიტ რაინდს, ბატონ ოთარ კობერიძეს“. ბატონი ოთარი პირველია, ვისაც დამსახურებულად წილად ხვდა ეს საპატიო ჯილდო.

მართლაც რომ ბატონი ოთარი, თავის შესანიშნავ მეუღლე ლია ელიავასთან ერთად ქართული ხელოვნების მშვენიერება იყო.

2004 წლის 15 თებერვალს ბატონ ოთარს „წლის ადამიანი“ საპატიო ნოდება მიანიჭეს, რომელიც გაზეთმა „რაიომ“ დააწესა. ჯილდოს გადაცემის დროს ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში მადლიერი მაცურებელი ტამით მოაცილებდა ბატონ ოთარს სცენისკენ, ხოლო ეკრანიდან მოსჩანდა მის მიერ განსახიერებული როლი კინოფილმ „ბაში-აჩუკიდან“.

ლია ელიავა

ღროა ქართველებმა ერთმანეთის სიყვარული ვისწავლოთ

ოთარ კობერიძე საბჭოთა კინო ეკრანის უდაო ვარსკვლავია. საერთოდ, უნდა ითქვას, რომ მსოფლიოს არცერთ კინომატოგრაფს არ ღირსებია შესახედაობით ისეთი ბრგე ვაჟკაცი, როგორც ოთარ კობერიძე გახლდათ. პოსტსაბჭოთა სივრცის ქალები მისი გულისთვის ჭკუას კარგავდნენ. ცნობილი ფაქტია, პეტერბურგში, ნევის პროსპექტზე მოსეირნე ქართველ მსახიობს, ოთარ კობერიძეს უკან მასზე მოტრფიალე ლამაზების გუნდი მოჰყვებოდა, რომლებიც აღმერთებდნენ მას. „ბაში-აჩუკი“ ქართველი მზეჭაბუკის და რაინდობის სიმბოლოა. უყურებ მის ვაჟკაცურ მიხვრა-მოხვრას

და შენ თავს ეუბნები, რა ბედნიერი ვარ, რომ ქართველად დავიბადე-მეთქი. უამრავი როლი აქვს შესრულებული, როგორც საბჭოთა კავშირის, ასევე ჩვენი მოძმე დემოკრატიული რესპუბლიკების კინომატოგრაფიაში. ჰოლივუდს რომ მისი აღნაგობის და პირ-სახის მსახიობი ჰყოლოდა, ის აუცილებლად მსოფლიო დონის ვარსკვლავი იქნებოდა. დავუკვირდეთ ჰოლივუდის ფილმებს, ვარსკვლავები არც თუ ისე დიდი სიმაღლით გამოირჩევიან, ეკრანზე ხდება მათი ტექნიკური ხერხით ზრდა. ოთარი კი ულამაზესი ვაჟკაცი იყო. დასანანი, რომ ამ უაზრო სოციალურ ქსელში მას სახელი შეუბღალეს — ნაციონალურ პარტიასთან ურთიერთობას და სიმპათიას უწუნებდნენ. ეს მისთვის არავის უნდა აეკრძალა, კაცია და გუნება. ოთარი არ იყო უბრალო ადამიანი, რომელიც რაიმე თვისებითა თუ გამორჩეული ქცევით არ ყოფილიყო. იმ კაცს იმ დროს ასე სწამდა და მორჩა. ამის მიღმა ოთარ კობერიძე ბუმბერაზი ადამიანი იყო.

ღროა ქართველებმა ჩვენი საკუთარი შვილების დაფასება ვისწავლოთ.

ნათელში ამყოფოს ღმერთმა ოთარ კობერიძის სული.

გივი სისხარულიძე

- ◆ ამბროლაურის მუნიციპალიტეტმა სოციალური პროგრამის შესაბამისად, მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ მრავალშვილიან დედებზე გასცა ერთჯერადი ფინანსური დახმარება 300 ლარის ოდენობით.
- ◆ ასევე მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ სოციალურად დაუცველ (2000 სარეიტინგო ქულის მექონე) ოჯახებს მიეცათ შეღავათი ელექტროენერჯის გადასახადზე, ყოველთვიურად 5 ლარის ოდენობით.
- ◆ 2014 წლის სტიქიით დაზიანებულ სოფლებში განახლდა სარეაბილიტაციო სამუშაოები (ჭყვიშში, ყოშხა, თხმორი, ბაჯი, პირველი ტოლა, მეორე ტოლა, ცახი, გორისუბანი და ლადიში).
- ◆ მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრებ მარჩენალდაკარგულ ოჯახებს გაენიათ ფინანსური დახმარება 200 ლარის ოდენობით.
- ◆ მარტის თვიდან ფუნქციონირება დაიწყო ქვედა ღვარდიის ხიდმა მდინარე შარეულაზე.

- ◆ 1 აპრილიდან გაიხსნება საბავშვო ბაღები სოფელ ურაგში, ბოსტანასა და ჭყვიშში.
- ◆ ამჟამად მუნიციპალიტეტის გამგეობა და საკრებულო მუშაობენ საპროექტო სამუშაოებზე.

რეგიონის ზმა

- ♦ 2015 წლის 12 მარტიდან 25 მარტის ჩათვლით სოფლის მხარდაჭერის პროექტით განსახორციელებელი პროექტების შერჩევის მიზნით მუნიციპალიტეტის გამგებელმა მალხაზ ლომთაძემ, საკრებულოს თავმჯდომარემ ერასტი მეტრეველმა, გამგებლის პირველმა მოადგილემ ფარნაოზ ბაკურაძემ, გამგეობის სამსახურის უფროსებმა და მუნიციპალიტეტის საკრებულოს დეპუტატებმა შეხვედრები გამართეს მუნიციპალიტეტის 69 სოფელში. ისინი მოსახლეობას „სოფლის პროექტის“ მნიშვნელობაზე ესაუბრნენ, ასევე მოისმინეს მოსახლეობის პრობლემები და აღუთქვეს შესაბამისი დახმარება.

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის გამგებელი მალხაზ ლომთაძე ხალხთან შეხვედრებს მართავს

*აქტივის თვიდან დაიწყო „სოფლის მხარდაჭერის“ პროგრამით
შუნიწყობი პრობლემების განხილვის სამუშაოები.*

ბელა მეტრეველის ესთეტიკური გინეკოლოგიის ცენტრი

ბელა მეტრეველის ესთეტიკური გინეკოლოგიის ცენტრი მუდამ ზრუნავს საკუთარი პაციენტების კომფორტზე და გთავაზობთ შემდეგი სახის მომსახურებას:

ჩვენი სერვისებია:

1. VRS – ინტიმური გაახალგაზრდაება
2. SUI – შარდის სტრესული შეუკავებლობის მკურნალობა
3. პიგმენტშეცვლილი ვულვის ფრაგმენტაცია
4. ტკივილი სქესობრივი აქტის დროს
5. ლიბიდოს დაქვეითება
6. ატროფიული ვაგინიტი
7. საშოს კედლების დანევა

ჩვენი გთავაზობთ:

1. ნაცხი ბაქტერიოსკოპია – ბაქტერიოლოგი
2. პაპ – ტესტი
3. SR – დიაგნოსტიკა
4. HPV – დიაგნოსტიკა
5. კოლპოსკოპია
6. ექოსკოპია
7. მამოლოგის კონსულტაცია
8. ენდოკრინოლოგის კონსულტაცია
9. თერაპევტის კონსულტაცია

ახალი სიტყვა გინეკოლოგიაში

Action II Petite LaDy –

უსაფრთხო და საიმედო ტექნოლოგია

- ◆ ახალი სიტყვა გინეკოლოგიაში. ვაგინალური კორექციის ინოვაციური სტანდარტი
- ◆ კომფორტული ამბულატორული მანიპულაცია
- ◆ არ საჭიროებს ანესთეზიას.
- ◆ შედეგი პირველივე სეანსის შემდეგ.
- ◆ არაინვაზიური, უსისხლო, უმტკივნეულო გინეკოლოგია.
- ◆ ინტიმური პლასტიკა საშოს კედლის დაწვევის დროს.
- ◆ შარდის სტრესული შეუკავებლობის მკურნალობა.

ახალი სტანდარტი გინეკოლოგიაში

ბელა მეტრეველი

თბილისი. პაპინის
ბაზ. 4^ე IV სართული

ტელ: 2 23 80 43

+995 599 23 35 23

“ნიმო რეხვიაშვილის გამოცხადება“

გთავაზობთ ნიბნების, ფასიანი

ქაღალდების ბეჭდვას,

ანყოფანა-დაკაბადონებას.

დარეკით ნომერზე: 599 74 68 10

მთის რაჭა - მსაბ რაჩაა...

ღუმი - დიდუმა მტძანის აჯანი ცტადიცია, კულცუტა და ოთნტგტათია

ბევრი რამ მსმენოდა მთის რაჭის მშვენიერ სოფლებზე - ღებზე, ჭიორაზე, გლოლაზე, უწერაზე, შოვზე, მაგრამ თვალთ ნანახმა მართლაც გამაოგნა... რაჭის ეპისკოპოსის, **მეუფე ელისეს (ჯოხაძე) ლოცვა-კურთხევით და მამა ნოეს (კერესელიძე) შემწეობით**, მთის რაჭაში, ჯერ ონში, შემდეგ სოფელ ღებში გავემგზავრე. მამა ნოე ონის გაბრიელ მთავარანგელოზის სახელობის ტაძრის წინამძღვარია, სხვა ტაძრებშიც წირავს. რაჭის ეპარქიაში სულ ოთხი მოძღვარი მსახურობს, ღვთის მადლით, ოთხივენი ერთმანეთზე უკეთესი მოღვაწე მამები არიან - თავმდაბლობით, მრევლისადმი მზრუნველობით და საღვთო საქმეების კეთებით გამორჩეულნი. რადგან მოძღვრების ნაკლებობაა, თითოეულ მათგანს რამდენიმე ტაძარში უწევს მსახურება. იმდენად რთულია რაჭაში ერთი სოფლიდან მეორეში წასვლა, რომ თუ ვერ მიუსწარი ტრანსპორტს, შესაძლოა ღამის გათევა ქუჩაში ან კიდე ვიღაც მადლიანის ოჯახში მოგინოს. ონში მრევლის წვერი სერაფიმე ბიჭაშვილი და ტაძრის მესანთლე მარიამ ჩიკვილაძე დამხვდნენ და ონის სასულიერო ცხოვრებაც გამაცნეს.

- სადაც ახლა წმინდა გაბრიელ მთავარანგელოზის ტაძარი დგას, ადრე სოფელ მოედნის სახელით იცნობდნენ. ონში წინათ კინოთეატრის ადგილას წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიაც იყო. რადგან ჯერჯერობით ვერ ხერხდება ტაძრის აშენება, მეუფემ კინოთეატრის გვერდით ჯვარი დააბრძანა. გაბრიელ მთავარანგელოზის ტაძარი გაიხსნა 1996 წელს და პირველი წირვა, მეუფის კურთხევით, მამა ილია ხომასურიძემ ჩაატარა, - მითხრა მარიამმა, - მერე აქ მსახურობდა მამა ტარიელ კერესელიძე. უკვე რამდენიმე წელია, ტაძარს დეკანოზი ნოე კერესელიძე წინამძღვრობს. მამა ნოე ყველანაირად ცდილობს გააძლიეროს ხალხი რწმენაში. ძალიან მზრუნველი მოძღვარია და მრევლისთვის სულიერ და ფიზიკურ დახმარებას არ იშურებს.

ტაძრის გვერდით ორსართულიანი ღამაში ძველებური რაჭული ოდა დგას. აქ წინათ მამაჩის ბიურო ყოფილა, დღეს დაკეტილია. აქაური მრევლის და მოძღვრის დიდი სურვილია, ეს შენობა ტაძარს გადაეცეს.

- ერთ დროს სამი მღვდელი წირავდა ონის ტაძარში, - საუბარში ჩაერთო სერაფიმე, - მიუხედავად ავადმყოფობისა, მამა ნოე ყველანაირად ცდილობს, მრევლს ემსახუროს. ძალიან გვიყვარს მამა ნოე,

მისი ოჯახი. მომავალში შეიძლება ღვთის წყალობით მედავითნეობა ვიტვირთო. ჩვენს ყოფა-ცხოვრებას თუ იკითხავთ, ისე ვსულდგმულობთ, როგორც ყველა. დაცარიელებულია აქაურობა. ზამთრის მობინადრენი რამდენიმედა შემოვრჩით რაჭას.

...ღების ყვითელი ავტობუსი ისე თვალის დახამხამებაში შეავსეს „ყველაზე სწრაფებმა“, რომ უადგილოდ დარჩენილ მე და ჩემს ბიძაშვილს, ივანე ცაგურიშვილს, ძრავაზე მოგვიხდა დასკუბება.

თვალეგაფართოებულები შევცქეროდით ავტობუსში ამომსვლელთ. სრულიად განსხვავებული საუბარი, კილო, ქცევა... გზადაგზა ხუმრობა არ მოგვკლებია. წინ ისეთი გზები გველოდა, უკეთესს ვერ ინატრებდა კაცი. მძღოლის ოდნავი არასწორი მოძრაობა და რიონში ამოყოფდი თავს.

ყოველ სოფელში წმინდა სალოცავები გვხვდება.

ისტორიული წყაროებიდან ირკვევა, რომ მთის რაჭა მდებარეობს მდინარე რიონის სათავისა და გლოლის ან ჭანჭახის წყალს შორის. იგი მოქცეულია კავკასიონის მთავარი ქედისა და შოდა-კედელას ქედს შორის. მისი საშუალო სიმაღლე ზღვის დონიდან 3800 მეტრს აღემატება. მთის რაჭა შემოსაზღვრულია მაღალი მთებით: ფასის მთა, ლაბო, წითელი, წიხვარგა, ბურჯულა, შოდა და სხვა. ტყიანს ალპური ზოლი მოსდევს, შემდეგ იწყება ტიტველი კლდეები და თოვლიანულოვანი წვეტიანი მწვერვალები. ეს მყინვარები ასაზრდოებენ რიონის სათავის ტოტებს: ჩვეშურას, ნონარულას, ჭანჭახს და სხვა. აქ ზამთარი თოვლიან-ყინვებიანია, გაზაფხული გვიან დგება, შემოდგომა - ადრე, ზაფხული გრილია და მოკლე.

მთის რაჭა მოიცავს ღებისა და გლოლის თემებს და შედგება სამი სოფლისგან. ესენია ღები, ჭიორა

ონის გაბრიელ მთავარანგელოზის სახელობის ეკლესია

და გლოლა. დასავლეთით მას ესაზღვრება რაჭა-სვანეთის ქედი, რომლის უმაღლესი მწვერვალებია - ჭუთხარო და ლაფინყარი. ერთი ბილიკით აქედან ფასის მთით მარულაში გადადიხარ, ვაცის წვერით - სვანეთში. ჩრდილო-აღმოსავლეთით მთის რაჭას ესაზღვრება ოსეთი, ყარაჩაეთი და ბალყარეთი. ღებში, ჭიორასა და გლოლაში ადამიანს უცხოვრია ჯერ კიდევ ბრინჯაოს ხანაში. ამას მონიშნავს სოფელ ღების მახლობლად, ბრილში აღმოჩენილი ბრინჯაოს ხანის აკლდამები. დღევანდელი მთის რაჭის ტერიტორიაზე სვანური მოსახლეობა გავრცელებულა და ეს კუთხეც XV საუკუნის პირველ ნახევარში სვანეთს ეკუთვნოდა. სვანური ყოფის დამახასიათებელი ნიშნები დღეს უკვე აღარ ჩანს.

ღების ეტიმოლოგია ასეთია: სვანურად „ღებ“ - ჩაღრმავებულ ადგილს ნიშნავს. სოფელ ღების დაარსებას თქმულება მიაწერს ლეჩხუმიდან გამოქცეულ მღებავს, რომელსაც კაცი შემოკვდომია და მთის რაჭაში გახიზნულა. მას აქაც გაუგრძელებია ხელობა და სოფელსაც ღები დარქმევიაო. შემდეგ ღები სხვადასხვა მხრიდან გადმოსახლებული გვარებით მოშენებულა. პირველად აქ უნდა გადმოსახლებულიყო ჩვეულებრივ ლობჯანიძის წინაპარი - ხოშიტა ლობჯანიძე, რომელიც დაფუძნებულარიონის მარჯვენა ნაპირზე და კოშკიც აუშენებია. შემდეგ ხიდურიდან გადმოსულან გოგრიჭიანები (ესენი უნდა იყვნენ გარაჭველებული სვანები). მათ შესახებ ასეთი გადმოცემა არსებობს: სვანეთის მთავარს დადეშქელიანს და რაჭის ფეოდალს ჯაფარიძეს ერთმანეთში მტრობა ჰქონიათ. ჯაფარიძეები თავიანთი ლაშქრით დაბანაკებულან სვანეთის საზღვარზე „გორის ბოლოს“. დადეშქელიანს შეშინებია და მათთვის დაზავება შეუთავაზებია. ჯაფარიძეს დადეშქელიანისთვის მოუთხოვია ერთი სავსე ჩექმა ჭიანჭველას ტვინი. ვინაიდან ამის შესრულება შეუძლებელი იყო, დადეშქელიანს ჯაფარიძისთვის მიუცია ხიდურში მცხოვრები შვიდი კომლი გლეხი გოგრიჭიანი. გამობრუნებისას ჯაფარიძეს ერთი კომლი - გოგრიჭა გოგრიჭიანი უჩუქებია აზნაურ არეშიძისთვის, რომელსაც ის ღებში დაუსახლებია. დანარჩენები კი რაჭის სხვადასხვა კუთხეში დაუგზავნია. შოდის მთიდან ღებში გადმოსახლებულან ბოხაშვილები, საგურამოდან კი - გავაშელიშვილები.

გობეჯიშვილებს დიგორიდან გამოქცეულად თვლიან. ძმებს - გობეჯას, ხამიჯას და იას დიგორში კაცი შემოკვდომიათ და თემისგან განდევნილები მისულან რაჭის მთავარ წერეთელთან და დასახლების ნებართვა უთხოვიათ. გზად ღები გაუვლიათ და ძლიერ მოსწონებიათ. სოფელ სადმელთან მელა მოუკლავთ და შემდეგ წერეთელს ხლებიან. გობეჯა და ხამიჯა ცხენზე მსხდარან, ია კი ჯორზე. წერეთელმა მგზავრები მიიღო, მაგრამ მათ შორის უმეტესი პატივი იას სცა, როგორც ჯორით მოსულს. მეორე დღეს ჰკითხა სტუმრებს, სად ისურვებთ დასახლებასო. იას

მოუხსენებია, - იქ დამასახლე, სადაც მელა მოვკალიო. ხამიჯას უთხოვია, - დიგორელებთან შემარიგე და უკან გამაბრუნეო. გობეჯას კი ღები მოსწონებია. წერეთელს შეუსრულებია მათი თხოვნა. იასთვის აზნაურობა უბოძებია და სადმელში დაუსახლებია. აქედან მოდის იაშვილების გვარი. გობეჯა ღებში დასახლებულა და გობეჯიშვილების გვარისთვის მიუცია დასაბამი. ხამიჯა დიგორში გაბრუნებულა, სადაც მისი შთამომავალი ხამიჯავეები დღესაც ცხოვრობენ.

სოფელ ღებში თითოეულ საგვარეულოს თავისი უბანი აქვს. გვარი შედგება რამდენიმე კომლისგან. ყველა მათგანს განმასხვავებელი სახელი აქვს, რომელიც დაკავშირებულია წინაპრისა და ოჯახის უხუცესის სახელთან, ზოგჯერ წარმოშობის ადგილთანაც. მაგალითად, ლობჯანიძეები არიან: ხოშირიანი, ნანუკიანი, ლაშხუანი, ზვიადეენი, ჯოტენი, სვანენი, ჯოჯოენი და სხვა.

გობეჯიშვილები - შალიკიანი, ერმოლეენი, გოგენი, ნინენი, გოტოიანი, გივიტიანი, ქუტუნენი, ჯამოენი, ოთუკენი და სხვა. გოგრიჭიანები - ჩხუტენი, ლეჩხუმეელი, საგენი, მამუჩიანი...

დიდსა და პატარა ღებს მდინარე რიონი ყოფს. გზები ქვიანია. სახლების უმეტესობა ძველია და ქვითაა ნაგები. აქა-იქ ხის ოდა-სახლებსაც შეხვდებით. აქაურებს განსაკუთრებით ახასიათებთ რწმენა და ღვთის სიყვარული, სალოცავებს პატრონობენ და ყოველ დღესასწაულს სათანადოდ ხვდებიან. შემალღებულ ადგილას ღებელების მფარველი დიდი რკინის ჯვარი ღამით განათებულია. შუა სოფელში მაცხოვრის სახელზე დიდი ტაძარი შენდება. დიდ-პატარა მის მშენებლობაში მონაწილეობს. თვალშისაცემია ქალაქიდან ჩასული ახალგაზრდა ღებელების სიმრავლე. ზაფხულობით ივსება აქაურობა. მოაგარაკეთა წასვლის შემდეგ მოხუცებილა რჩებიან სოფლის დარაჯებად.

- ჩვენ კამეჩიანები გვქვია, - მიყვება ბატონი ვახტანგი, - პატარა და დიდ ღებს ადრე ხიდი აკავშირებდა, ნაქალაქარის ხიდს ვეძახდით. ხიდის ასაგებად მძიმე მორები მოუთრევიათ ღებელებს. მისი მორევა ვერავინ შეძლო. ჩემი გვარის წინაპარ სამ ძმას აუნწევია და ხიდად გაუდვია. ხალხს უთქვამს მათთვის - რა კამეჩიანებით ღონივრები ყოფილხართო. მას შემდეგ ჩვენს გვარს კამეჩიანებს ეძახიან. ღებში არიან ასევე მჭედლიანები. მათი ყველა წინაპარი მჭედელი იყო. არიან კიდევ ალუკენი, ჩოდენი, ღვთისუკენი... ღვთისუკენთა წინაპარს შვილი არ ჰყოლია. ლოცვით გასჩენიათ და უთქვამთ, - ამას ღვთის უკეთესი ვინ მოგვცემდაო.

უბნები

სოფელი ოთხ უბნად იყოფა - ჭალევეი, სალაშქრო, ციხისკარი (ადრე აქ ათი საუკუნის განმავლობაში მაცხოვრის ტაძარი იდგა) და საროკავა. სალაშქროზე წინათ ლაშქარი იყრიდა თავს... ჭალევეი იმიტომ

ჰქვია, რომ აქაურობა ჭალაა, ციხისკარი - მაშინდელი ქალაქის ახლობელი უბანი ყოფილა, საროკავა (საცეკვაო) ვაკეა, აქ გასართობი იყო, აქ დადიოდნენ ღებელები და ფერხულს ცეკვავდნენ. მეხუთე, ცალკე უბანია პატარა ღები. აქ ძირითადად გოგრიჭიანები, ბოხაშვილები, ალიძეები, გავაშელიშვილები ცხოვრობდნენ. ბერიშვილის გვარი გლოლიდანაა გადმოსული. ადრე ზედსიძედ მოსულა სოფელში და გამრავლებულა.

ტრადიციები

- ღები ღარიბი სოფელი ყოფილა, - განაგრძობს ჩემი მასპინძელი, - მესაქონლეობას კი მისდევდნენ, მაგრამ მაინც უჭირდათ. ამიტომ მეგზურებად დადიოდნენ. თითქმის ყველამ იცოდა რუსული, ყარაჩაული და ოსური.

სტუმარმასპინძლობა კარგი იცოდნენ. სტუმრებს აუცილებლად ბატკანს დაუკლავდნენ, ხშირად ხბოსაც. მასპინძელი სტუმარს მიაწოდებდა პურს და ნიშნად სიყვარულისა, ერთად გატეხდნენ.

პირველ სიტყვას სუფრაზე ოჯახის უფროსი იტყოდა. მასპინძელი სტუმარს თუ ღამით ფარდაგულას გადააფარებდა და თან თბილ ბუხართან მოასვენებდა, ეს დიდი პატივი იყო. ოჯახის უფროსი ქალიშვილი სტუმარს ფეხებს დაბანდა და ისე დააწვენდა. სტუმარს თან საგზალს გაატანდნენ და გზასაც დაულოცავდნენ.

სტუმრის პატივისცემა განსაკუთრებით ნადირობის დროს მუდავნდებოდა. მარხვის დროს ღებელი არ ნადირობდა. უფრო მეტად მარიამობის მარხვის შემდეგ იწყებოდა სოფელში ნადირობა. პირველად ნანადირევს წვეულს არგუნებდნენ - სიმბოლურად ჯიხვის რქებს მიაერთმევდნენ. თუ გზაში ვინმე შემოხვდებოდა, ნანადირევი მისთვის უნდა გაენაწილებინა. დანარჩენს შინ მიიტანდნენ. მას პირველად ოჯახის უხუცესი წევრი მიირთმევდა, თან დაილოცებოდა - ეს ერთი და სხვა მრავალიო.

ღებში კიდევ ასეთი ტრადიცია გვაქვს, რომელსაც „დიდება ბრძანეს“ ვეძახით, - ამბობს ბატონი ვახტანგი, - ეს არის ჯვრის გამოხსნის დღესასწაული. ჩვენში ერთი წყალობა ბათხაძე ყოფილა. შემთხვევით სიბნელეში მსხლის ხის ქვეშ ნამომჯდარი კაცი დათვი ჰგონებია. თოფი უსვრია. დათვის ნაცვლად შვილი შერჩენია ხელში. ამ დროს ღების სალოცავიდან სვანებს ძვირფასი ჯვარი წაუღიათ. წყალობას უფლისთვის აღთქმა მიუცია, - ჩემი შვილის სისხლს მაშინ მოვიხსნი, როცა ამ ჯვარს ღების მაცხოვრის ეკლესიას დაუბრუნებო. წასულა და მოჯამაგირედ დასდგომია სვანებს. ერთხელ, წირვის შემდეგ, დაკეტილ საყდარში დარჩენილა და ჯვრის გამოტანა სარკმლიდან მოუნდომებია. თავად გამოსულა, მაგრამ ჯვრის გადმოტანა გასჭირვებია. შესთხოვა თურმე უფალს, - დალოცვილო მაცხოვარო, იდრიკე თავი, თუ არა შენც რჩები და მეცო. ისმინა უფალმა - ჯვარი დაიდრიკა. ეს მომხდარა ყველიერის დიდ ხუთშაბათს.

მას მერე დაანესეს ღებელებმა „დიდება ბრძანეს“ დღესასწაული. წინა დღეს გათენებამდე დადიან მოხუცები სიმღერით:

„დიდება ბრძანე მაცხოვრისა,
წმინდა გიორგისა, ზედ ქალაქშია
ჯვარცმისა. შეგენით მისი მაღლი“.

მერე დააყოლებენ: „დიდება ბრძანე, მაცხოვრის ჯვარი მოვაბრძანე“. მთელი სოფელი სუფრას მიუსხდება და „დიდება ბრძანეს“ დღესასწაულს აღნიშნავს.

სადღებრქელოები

ყველაზე მეტად გამორჩეულია მონაგრის და გარსაგისის სადღებრქელოები. გარსაგისი, იცით, რა არის? - მიხსნის ბატონი ვახტანგი, - ქე რომ შენი მონაგარი გყავს - ოჯახი, შვილები, გარსაგისს ვეძახით იმას, რომელიც გვარს, გენს და სისხლით ნათესაობას გვაძლევს.

წყარო

ახლანდელი მაცხოვრის ეკლესიასთან თურმე ცივი წყარო მოდიოდა. მერე სოფლის ცენტრში გადმოიყვანა ხალხმა. იქვეა კიდევ რამდენიმე წყარო - ბინულა, საროკავა, ქვაბთათანა.

ღუროიანი ციხესასხლი

სვანური მურყვამის ტიპის სამ-ოთხსართულიანი ღებური ღუროიანი სახლი ერთდროულად იყო საცხოვრებელი და საბრძოლო თავდაცვითი ნაგებობა.

პირველი სართული სამეურნეო დანიშნულების იყო, მეორე და მესამე - საცხოვრებელი, მეოთხე - შენობის დამაგვირგვინებელი სართული - ღუროიანი ქორედი კი საბრძოლო ბაქანს წარმოადგენდა.

ღუროიანმა სახლმა გაუძლო დრო-ყამს. XX საუკუნის დასაწყისში ასზე მეტი ასეთი ნაგებობა არსებობდა. დღეს ერთილაა პირვანდელი სახით შემორჩენილი, რომელიც გადაუდებელ შეკეთებას და დაცვას საჭიროებს.

ღებური კოშკი ანუ „დედაღვთისა“

ეს კოშკი პატარა ღებშია. ულამაზესი სანახავია აქაურობა. მართალია, ამ კოშკს წინათ საბრძოლო

დანიშნულება ჰქონდა, მაგრამ დღეს აქ ლებლებს სალოცავი აქვთ მოწყობილი. მას განსაკუთრებით უშვილო ოჯახები ევედრებიან. „დედალვთისადან“ ხელისგულივით მოჩანს მთელი ღები, თითქოს თავის კალთას აფარებს აქაურობასო.

თევრეშოს მთავარანგელოზი

თევრეშოში, კლდის ქიმის თავზე, მთავარანგელოზის სახელობის თეთრი ქვის ეკლესია მდგარა. ამჟამად იქ მხოლოდ ტაძრის, ციხესიმაგრისა და გალავნის ნანგრევებია. თევრეშოს ძველი ტაძრის მახლობლად, ტყის პირას, არის სალოცავი, რომელსაც ხალხი „ქრისტე მეუფეს“ უწოდებს.

ბრილის წმინდა გიორგი

„სხუა მთიულეთის ციხე და სოფელი ბრილი, ოცდაოთხი კუამლი კაცი, ერთი ეკლესია თხუთმეტი პატიოსნით ხატითა და მისით წიგნებითა სრულობით შემკობილი“, - წერია ისტორიულ წყაროში. ახლა იქ ნანგრევებია. ბოლო ხანს წმინდა გიორგის ეკლესიის ნანგრევები ნაწილობრივ გაინმინდა, შეკეთდა, გადაიხურა და სალოცავად დადიან ღებულა.

ცოტა მოშორებით, რიონის ხეობაშიც ყოფილა ეკლესიის ნანგრევები. ვაჟა გობეჯიშვილს ეს ადგილი პატარა სოფელ ფიცრიხულად მიაჩნია.

სათხუარას ჯვარი წყლისა

თევრეშოს და ბრილს შორის, ხოფითოს მოპირდაპირედ, ლამაზად გადმოჰყურებს რიონს მაღალი კლდე, რომლის წვერზეც შუა საუკუნეების სათვალთვალ კოშკის ნანგრევებია შემორჩენილი. როცა კოშკმა თავდაპირველი ფუნქცია დაკარგა, სალოცავად უქცევიათ ღებლებს და „ჯვარი წყლისას“ სახელი დაურქმევიათ. მართლაც, ზუსტად იმ ადგილას რიონი, ჯიჯიშორი და დიდელის რუ ჯვარს ქმნის, რაც მიესადაგება დასახელებას - „ჯვარი წყლისა“. კოშკის ნანგრევი თლილი ქვებით აუგიათ სალოცავი, რომელმაც XX საუკუნის შუა ხანამდე მოაღწია.

შოდის წმინდა გიორგი

ეს სალოცავი კარგა შემალღებულ ადგილზე აუგიათ ჩვენს წინაპრებს. მისი საძირკველი კარგადაა შემონახული. მის ახლოს შეიმჩნევა შოდის ციხესიმაგრის ნაშთებიც.

როგორც გავიგე, ღების მაცხოვრის ეკლესიის ჯვარ-ხატების უმრავლესობა შოდაში ყოფილა დამზადებული. აქაურია შოდის ეკლესიის კუთვნილი ჯვარ-ხატიც. წმინდა გიორგის ტაძრის გაუქმების შემდეგ ეს სინმინდეები მაცხოვრის ეკლესიაში დააბრძანეს. ერთ-ერთ მოოქრულ წმინდა გიორგის ვერცხლის ხატს ამშვენებდა წარწერა: „წმინდაო გიორგი, შეინყალე შოდელი კვირიკე ბერი წინაშე ქრისტესა“.

შოდელი ბერების ნახელავი ჯვარ-ხატები მართლაც მაღალი ოსტატობით გამოირჩეოდა.

მას შემდეგ, რაც შოდამ არსებობა შეწყვიტა, მისი მოსახლეობის ნაწილი ღებს შეუერთდა. ეკლესიის კუთვნილი განძეული კი ღების მაცხოვრის (ციხიკარის) ეკლესიაში გადაიტანეს.

ღების მაცხოვრის ტაძრის მშენებლობა რამდენიმე წლის წინ თავად ღებლებმა იტვირთეს. მის დამთავრებას აღარაფერი აკლია. ტაძარი იმითაც არის მაღლიანი, რომ მისი საძირკველი მისმა უწმინდესობამ აკურთხა.

„მისი უწმინდესობის ჩამობრძანებამ უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩვენზე, - დიდი სიყვარულით მიაბობს ბატონი ვახტანგ გობეჯიშვილი, - ყველას გვკოცნიდა და გვლოცავდა. ჩემი მოსწავლეები ვაგალობენ - „ქრისტე აღსდგა“. ასეთი გალობა არსად არ იცინო, - მითხრა გახარებულმა. ეს დღე არასდროს დაგვაგინწყდება.“

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ლოცვა-პურთხევა შეეწიოს მთლიანად საქართველოს.

თაა ცაბურიშვილი

აღდგომა რაჭაში

საოცრად დათბა. თბილი ჰავა ზამთრის ნარჩენ სუსხს გოლს არ უდებს და სიცოცხლის აკვანს, გაზაფხულს იებიტა და ფურისულეობით ნაირფერად მოქარგულ ფარდაგს უმზადებს, გული ხალისობს, შეხედეთ ირგვლივ, სიცოცხლის ლიბრეტო ამეცყველებულა, ბუნება მშვენიერების საგალობელს ლილინებს, პალიტრა თვალს გტაცებს, მხატვრობის სურვილს აღვიძრავს... არ შეგიძლია?... ქალამს დასწვდები... გამოხატვის წყურვილი გახრჩობს? აქ ბუნების მეხოტბე პოეტების უკვდავი ტაუჯები გამიელვებს თვალწინ...

ხარობს დედამიწა, სითბოსაგან გულდამზორალი, კუდმაკრაატელა მერცხლებიც თავიანთ ბუდეს უბრუნდებიან, ადამიანებს განსაკუთრებული მოლოდინი იპყრობთ. უფლის აღდგომის სამზადისია, ორმოცდღიანი მარხვა ბოლოსკენ მიდის, ვნების კვირა დგება, მზის ფერი ბაიები თავს ბედნიერად გრძნობენ. ბზობა-ბაიობა ახლოვდება. უფალმა ბზით ფენილი ბილიკი ვირზე ამხედრებულმა განვლო, ვირზე და არა ცხენზე, რაც მშვიდობის ნიშანია, მშვიდობა მოგვცეს ღმერთმა!

ამასობაში მორწმუნენი თადარიგს იჭერენ, გაბრიელ მთავარანგელოზისგან ქალწულ მარიამისთვის იესო ქრისტეს შობის სიხარულს გაიზიარებენ და შემდგომ ამისა 3 დღეში უფლის აღდგომას შეეგებებიან.

დიდი ფუსფუსი და სამზადისია. მორწმუნე ოჯახები წითელ პარასკევს კვერცხს ღებავენ და პასუას აცხობენ, იციან, რომ ამით უფალს აღიღებენ და ორშაბათს თავიანთ მიცვალებულებს ქრისტეს აღდგომას მიულოცავენ.

მეც ვჩქარობ, რაჭა ჩემი წინაპრების საძვალეა, მივდივართ, ოჯახის წევრებთან ერთად გეზი მშობლიური კუთხისკენ ავიღე.

გვიხარია, თითქოს გულის ხმაავტომობილსაც ესმისო, ისიც კი ხალისით გარბის, უამრავი მოკითხვა, მილოცვა, მიპატიება-მოპატიება, რაიონი თბილად გვხვდება, სოფელი ტკბილიაო, ამბობენ, იქ ხომ ჩვენი სისხლის და ხორცის ადამიანები მიგველიან.

გაზაფხულის სურნელში გახვეულა მთის რაჭის ბუნება, ძალა გამოცლილი ზამთარი ფეხაკრეფით მიიპარება, გათბა მიწა, ზამთრის სიცვიისგან დათრგუნული სოფლის ხალხი ნელ-ნელა

„სანახშოსკენ“ მიემართება, ერთმანეთთან შეხვედრას მონატრებულნი თბილად მუსაიფობენ და ქალაქიდან ჩასულ სტუმრებსაც ჩვეული გულუხვობით ეგებებიან.

ორშაბათია, მიცვალებულთა სულების მოხსენიების დღე. მთელი სოფელი საფლავებისკენ გაეშურა. სურსათ-სანოვავით დატვირთულნი ძლივს, კვნესა-კვნესით მიიწვევენ წინ, ზოგს ღვინით სავსე ჭურჭელი უჭირავს და სხვებისგან განსხვავებით კვიცივით მიხტის. საფლავები ხორავს დაუძძიმებია, გრძელ-გრძელი სადღეგრძელოებით მიცვალებულთა სულები სწუხან, რას იზამ, წესი წესია, მიცვალებულის პატივისცემასთან ერთად სხვისი წამხედურობის და მიმბაძველობის მავნე სენით ვართ შეპყრობილნი. ეს ქართული ტრადიციაა, ჩვენი გარდაცვლილებიც ოდესღაც იგივეს აკეთებდნენ.

მასხენდება ან. გარდაცვლილი ეპისკოპოსის მურთაზ ჩახავას სიტყვები:

გუშინ წვიმდა, დღეს კი ისევ დარია, არის რამე ქვეყანაზე უცვლელი? ეს ცხოვრება სრული ქალენდარია და ზოგისთვის მოხეული ფურცელი.

არავინ იცის ვისი ფურცელი როდის მოეხევა და არც ის არის იოლად გასაგები, ქარიშხლიანი ცხოვრების ფონზე ვისთვის როგორ იბრუნებს დროის კამათელი.

სალამო ხანს ოჯახებში მოიყარეს თავი. ხარობს ქვა, ბალახი, სიმარტოვისგან გახუნებული სახლ-ყარი და ეზო-ყარმიდამო. ეს ხანმოკლე სიხარულია. სამშაბათიდან სოფლად კვლავ სამარისებური სიჩემე ისადგურებს. წინა დღეებისგან განსხვავებით, სოფელი დადუღებულ მაჭარს დამსგავსებია, ისევ ბოქლომდადებული სახლები, ისევ გაუკვალავი ბილიკები, ისევ ნაცრისფერი გარემო.

მეც უკან ვბრუნდები და უმაღლე მ. ლებანიძის გენიალური ფრაზები მასხენდება: „მეშინია ეს სამოთხე, ეს წალუკოტი, სხვა არავინ მოვიდეს და დაიკავოს“.

მეშინია, მაგრამ შიში რომ სიკვდილს ვერ იხსნის, ეს შოთა რუსთაველმა გვასწავლა, ხოლო უპატრონო თხას რომ მგელი სჭამს, ეს კი ხალხურმა სიბრძნემ. დროა, ჩვენი კუთხის გადარჩენაზე ვიფიქროთ!

6060 რეხვიანშილი

მზინა მაისურაძე

მარიობისთვის უოჯვლთვის ცივა,
 ატვისტოს ბოლოს დათოვა მთები
 მთვარე ატორდაბურუსში ცურავს,
 შორიდან ისმის გაბმული ხმები.
 თითქოს სულები დამრწინან მთებში
 თოვლში და შტაპში კალუმბულები,
 მგლები უმუიან ნამრახ ადგილას
 ალბათ შიშიდით გათანგულები.
 ზეგანს ღვარცოჟად ნამოსდის ცრემლი,
 აოსრდა სოფლის საფარკულები,
 მესმა ახი წლის მუსა გააპო
 შიშით შეგვეკრა ვეფლას სულები.

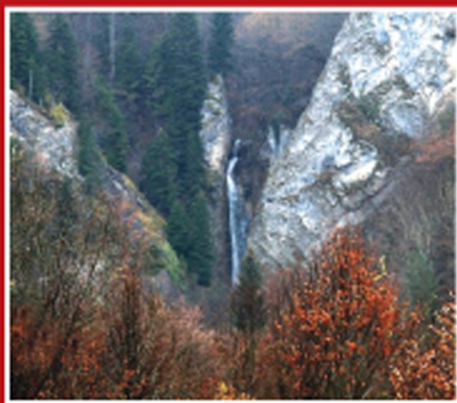
წითელთმიანი „ადი“ გამოდის
 შემოესვია წელზე კველები.
 ანათებს ვლვა ტუის მონკენებას
 აუწვია ცისკენ ხელები.
 უღრან ტვებს უფარს იდუმალება
 გადმოწოდიდან ნისლის დეკები,
 კლდეებზე წვიმა ზღვად ვხუტება
 თითქოს ბღაგიან დაბლა ხელები.
 და როგორც იქნა მზემ გაანათა
 ნაბრმოლი ტვებს და მწვანე ველები
 ხულები გაქრნენ მათ შეშინდათ
 დედა დათვის და ანცი ბელები.
 18 მარტი 2014

მუღი კარგები

დადგა შაბათი, მიმებს მოვლით
 კაროკალთან ვართ ვეღა ბავშვები.
 მიწას ურს ჯადვით, ისმის სმაური
 სისარულინგან ცაში აესტებით.
 ზემოდან ვხედავთ მამას ჰაბეგანს,
 გორაკს სირბილით ქვევით ჩავევებით.
 გველივით მოსნანს სოფლის შარა-გზა,
 სიმინდები და ცერცვი უანები.
 შუმ აიწია, წვალი ადუღდა,
 და გამოალო მამამ კარები.
 წუნც მივევებეთ და გაეისარეთ,
 ამ დროს სმა ისმის ცხენის ნალები.
 ეს დაჯლოსტია, ფოსტას ატარებს
 მველი შინელით, წერილი თვალებით.
 შეისვენა და ჩვენც მოგვეხალმა
 და თან გვიამბო სოფლის ამბები.
 შუგე დაბლაბებს დედე პატარა,
 განაგრილებლად შიგნით ჩავტებით,
 იქ ხანახლიდან დედა ზღვს გვიქნევს,
 შორიდან მოსნანს ჭრელი კაბები.
 მარო ბებო და ჩემი ნარგიზი,
 თვალებს შემორჩა მველი კადრები...
 ივლისი 2012წელი

ანე მვეინა (ცხორი)

კავკასიონის ღურჯ პორიზონტზე წამოწოლიდან დათვის ბელები,
 მუღმიე თოვლი ქვემაგებად აქვთ და საბანია თეთრი ღრუბელი,
 ნამდვილი იყო, ანე მვეინა ...
 ეს უნიჭრის დედე ხუდ მაღლა მთაში
 ჩვენი ხანქეფი შუბლზე ტუის ქონრით,
 გამოქებაული მიუვალ კლდეზე
 და საცურაო ოქროს ქვიშებით-ნახატი იყო- ანე მვეინა...
 თაქვე დაღმართზე თივის ზეინებთან
 გამოწკებდნი თეთრ წინსაფრებში,
 ბაღასხ თიბავენ ცვლით გლეხები
 -ხუდ იცოცხლებდნენ ანე მვეინა.
 ისვე შემორჩა მუხსიერებას ეს ჩვენი კალო ღამის ბინდ-ბუნდში
 მგურტავ კოცონში ზტის ნაკვერჩხალი
 და ხუდ სწვა იყო იმ მოზარული და მუწვავი სიმინდის ტემო
 - ანე მვეინა ...
 შევევლები მველი მხლის ძირში მარიობისთვის ნისლიან ღამეს
 იმ აუწოებელ გიტარის ხმაზე ხუდ ვიმღვრებდი ანე მვეინა.
 ჩემი სასახლე და კაროკალი, ცერცვი უანებში და მკავე წვალი
 მუხით გამსკდარი დიდი კაკლის ხე ჩემზე მაღლიან არვის უფვარდა
 -ანე მვეინა...
 ვკოცნიდი ხანხლის ღამას რიკულებს, გამოშინდა ბომზე ღურსმანს ქანკიანს,
 ვწუქნიდი ბუჭვდს, ბაუშობის ბუჭვდს, დაუბრუნდებოდი-ანე მვეინა! ...

გორა ენუქიძე

შედეგად

აჩუქო ადამიანს სიკეთე და სიყვარული, გასცე სითბო და ანუგეშო ის, ვისაც ყველაზე მეტად სჭირდება თანაგომა, იმის შეგრძნება, რომ მარტო არ არის — ეს უდიდესი მაღლი და ბედნიერებაა, ის განცდაა, რომლის გაღებაც ბევრს არ შეუძლია. ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის მაჟორიტარი დეპუტატი ბატონი გორა ენუქიძე ის ადამიანია, რომელსაც ღმერთმა სავსე გული და სპეტაკი სული უბოძა, მისცა ძალა სიკეთის კეთებისა და კარი გაუღო ღვთიისკურთხეული სრულყოფილებისაკენ.

„უფლისგან ბევრი მოგვეცა და ბევრიც მოგვეთხოვება, ღვთისათვის ყველაზე დიდი მაღლი გლახაკთა და გაჭირვებულთა შეწევნა და ნუგეშისცემია...“ ბრძანებს უწმინდესი და უნეტარესი ილია II, მართლაც რა არის იმაზე დიდი ბედნიერება, როცა შეგიძლია შენი თუნდაც მცირედი თანადგომით ვიღაცას გული გაუთბო, ნუგეში სცე, ტვირთი შეუმსუბუქო.

ბატონი გორა ხომ ამ ყველაფრის ადრესატი და შემოქმედი. უფალმა დალოცოს თავის ოჯახთან ერთად. მ აპრილს ბატონი გორა ენუქიძე იუბილარია. ვულოცავთ დაბადების დღეს. ვუსურვებთ ბედნიერებას, კურთხეული და ღვთისგან დალოცვილი ყოფილიყოს მისი სავალი გზა.

„რაჭველები“-ს რედაქცია